

OFFICERSTIDNINGEN

MEDLEMSTIDNING FÖR
OFFICERSFÖRBUNDET
NR 4 | 2017

Psykologisk krigföring på sparlåga

SIDAN 22

Attacker mot
camp i Mali

SIDAN 10

ANALYS:

Militär inkompetens
måste studeras mer

SIDAN 28

FÖRBUNDSNYTT:

Afghanistandom
väntas 14 juni

SIDAN 32

FÖRBUNDSMÖTE 2017:

Motionera mera

SIDAN 34

A **NEW ERA** IN MARITIME **AIR POWER**

SWORDFISH MPA

High-end capability on the ultra-long range Global 6000 business jet.

Advanced, adaptable and truly multi-role, Swordfish is an asset which will let you evolve with your operational requirements. With anti-submarine warfare at its core of operation, Swordfish has the most capable and operationally proven sensor suite on the market, providing persistent, strategic and tactical support to all military forces as well as governmental and civilian agencies.

By breaking thought barriers Saab is able to deliver innovative and effective products and solutions that enhance your capabilities and deliver smarter outcomes. We call this our *thinking edge*.

Dags att höja lönerna för militär personal!

Nu drar avtalsrörelsen igång med att parterna inom statlig sektor lämnar yrkande innan sommaren.

Nuvarande avtal om fredsplikt upphör att gälla den första oktober. Tills dess är förhandlingen förhoppningsvis klar och vi är överens. Årets avtalsrörelse inom de andra sektorerna har hittills pekats åt treåriga avtal med ett så kallat märke på 6,5 procent och jag ser att vi realistiskt sett *minst* bör hamna där också. Avtalsperiodens längd om tre år är bra då det ger trygghet och stabilitet inom de närmsta åren och vi alla vet vad vi har att förhålla oss till. Men det är inget självändamål att vi ska ha ett flerårigt avtal eftersom vi lever i den snabba föränderliga värld som vi gör. Avtalslängden är helt beroende hur bra övriga delar blir.

Samma ingångslön som industrin

Flera avtalsområden har haft satsningar på ingångslöner vilket jag tycker att det även bör vara inom den statliga sektorn. För mig är det en självklarhet att det militära yrket bör ha minst samma ingångslön som industrin, det vill säga 24 000 kronor per månad. De militärer, soldater och officerare som ligger under denna nivå utgör en liten andel om man ser till staten som helhet, men för en av statens största myndigheter, Försvarsmakten, är detta en avgörande fråga.

Den absolut viktigaste frågan om Försvarsmakten ska kunna rekrytera medarbetare framgent är att den personal man anställer måste kunna leva på sin lön. Det är inte acceptabelt att försvarsmaktsanställda nekas bostadslån hos bankerna på grund av att lönerna är för låga. Att personalen inte anses kunna betala sitt boende, omintetgör starten av ett familjeliv. Det är rekryteringshämmande och kommer att

kullkasta Försvarsmaktens uppgift att leverera enligt riksdagens beställning!

Den minnesgode kommer ihåg att vi i Officersförbundet under flera år argumenterat för höjda ingångslöner, men där motparten inte insett behovet. Inte minst Försvarsmakten som svarade under förra året att de inte såg behovet av höjda ingångslöner. Detta trots att till exempel det taktiska programmet *aldrig* ens startat den treåriga utbildningen med rätt antal elever. När sedan cirka 27 procent av den redan låga andel som tar ut sin officersexamen dessutom hoppar av yrket inom något år borde Försvarsmakten förstå att lönerna är en oerhört viktig del för personalen. Jag kan förstå att nyutbildade yrkesofficerare efter tre års högskolestudier söker sig andra yrken när man till exempel tjänar 3 000 kronor per månad mer i ingångslön inom industrin.

Här måste Försvarsmakten "nyktra till" och inse att vi måste dels behålla den personal vi i dagsläget har samt dessutom rekrytera och locka till oss fler medarbetare från övriga arbetsmarknaden.

Lön viktigt för att behålla och rekrytera

Lön är den avgjort viktigaste delen, både när det gäller att behålla och rekrytera! En annan oerhört viktig del är att det måste finnas tillgänglig personal att rekrytera utav.

Här måste Försvarsmakten sätta in resurser för att bredda basen av GSS (gruppbefäl, soldater och sjömän) samt att rekrytera alla lämpliga GSS till att bli yrkesofficerare! Vi är många officerare som inte hade tänkt oss detta yrkeslivet om vi inte blivit uppmanade och uppman-

Foto: Cecilia Larsson

rade av de befäl vi hade under vår värnplikt. Ett aktivare engagemang och coachande av lämpliga GSS till att söka de olika officersutbildningarna tror jag är en av nycklarna, förutom lönerna, till en bättre personalförsörjning.

Sommaren står för dörren och med den en av årets höjdpunkter – Almedalsveckan! Vecka 27 är en av de mest kostnadseffektiva kompetensutvecklingar man kan tänka sig. Att förkovra sig och kunna välja utav mer än 3 000 seminarier och föreläsningar, där de flesta intresseområden täcks in, är en mycket bra kompetensutveckling som dessutom är alldeles gratis. Så väl mött på den försvarspolitiska arenan och i fortsatt försvarsdiskussion.

Se också till att njuta av sommaren och ladda batterierna. Det är ni alla väl förtjänta av.

Trevlig sommar!

STENKYRKA GOTLAND 31 MAJ
KARL-JOHAN BOBERG, 1: E VICE ORDFÖRANDE

> KANSLIET

Förbundsdirektör

Peter Löfvendahl
Arbete: 08-440 83 56
Mobil: 070-580 51 07
peter.lofvendahl@officersforbundet.se

Kamrer

Susanne Skäfte

Ombudsmän

Patrik Larsson, Conny Jansson
Mikael Boox, Mikael Kenttälä
Pelle Avelin, Fredrik Norén

Medlems- och försäkringservice

Susanne Bredberg
Carina Viklund

Förhandlingschef

Susanne Nyberg

Informations-, webb- och pressansvarig

Daniel Skoglund

Redaktör/kommunikatör

Josefine Owetz

Officersförbundets

förtroendevalda revisorer

Jonas Holmgren
Bengt Lundberg

Adress

Officersförbundet
Box 5338, 102 47 Stockholm

Telefon

08-440 83 30

Fax

08-440 83 40

E-post

kansliet@officersforbundet.se

Officerstidningen – så funkar den

Officerstidningen strävar efter att ge dig journalistiskt byggda nyheter och reportage samt förmedla Officersförbundets information till sina medlemmar.

Därför är tidningen uppbyggd på nedan beskrivna sätt.

Officerstidningen har ett antal vinjetter som ramar in innehållet på den aktuella sidan.

Ledare och förbundsnytt

På ledarplats och förbundsnytt förmedlar Officersförbundet sina budskap och sin information. Ledarna skrivs av förbundets ordinarie eller vice ordföranden.

Förbundsnytt återpublicerar information från förbundets nyhetsbrev Officersinfo, samt stundtals också nyskrivna texter som passar i sammanhanget.

Nyheter, reportage och förbandsbesök

På nyhets- och reportageplats, inklusive förbandsbesök, återfinns du texter som är skapade utifrån en journalistisk metod.

Målet är att rapportera nyheter om försvaret och försvarspolitiken som du som medlem finner läsvärt. Det som står här är redaktionens ansvar. Förbundets ledning har ingen insyn i nyhetsurval eller tillhörande arbete innan publicering.

Analyserna och militär debatt

Analyserna skrivs oftast av någon expert i något ämne. Det kan vara försvarsmaktsanställda, forskare eller journalister.

Ämnena rör länder, regioner, militärteknik, arbetsmarknad eller liknande. Även här är det redaktionen som är ansvarig.

Insändare

Insändarna skrivs av er läsare och medlemmar. Vi har som grundprincip att insändare måste skrivas under med namn, men har vid några tillfällen, efter dialog med skribenten, valt att göra undantag från den principen.

Allmänna principer

Intervjuade i Officerstidningen ges möjlighet att få läsa sina egna citat innan publicering.

Den kritiskt lagde kanske undrar hur det fungerar då Officers-tidningens chefredaktör också är informationsansvarig för förbundet. Undertecknads ambition är att vara väldigt tydlig med att separera rollerna i syfte att ge tidningen trovärdighet samt bevara integriteten för både tidning och förbund.

Lyckas vi i vår ambition? Har du synpunkter? Hör av dig till oss!

DANIEL SKOGLUND
Chefredaktör

NOVATOR SOLUTIONS

COMINT & ELINT

www.novatorsolutions.com

22

LEDARE

3 Dags att höja lönerna för militär personal!

FRÅN REDAKTIONEN

4 Officerstidningen – så funkar den

NYHETER

6 Oenighet kring risken med Lariam

8 Familjeidyll ska sälja IS-terror

9 Fler tackar ja till officersprogrammet

10 Attacker mot campen i Mali

11 USA studerar svenska vaktsystem

12 Comebacken för lokala administratörer dröjer

14 Rekord för årets Veteran dag

REPORTAGE

16 Polisens skyddsarbete förebild för försvaret

FÖRBANDBESÖK

22 Psyopsförband kämpar för överlevnad

ANALYS

28 Militär inkompetens behöver utforskas mer

FÖRBUNDSNYTT

32 Huvudförhandling genomförd i AD

34 Vill du förändra förbundet – motionera mera

35 Valberedningens andra remiss ute

MILITÄR DEBATT

36 Återtaget kring krigets logistik har precis börjat

INSÄNDARE

37 Slutreplik, Stoppa certifieringsvansinnet

14

16

> ”Sedan 2013 har vi haft en 180 graders omvinkling. I dag är det någonting helt annat som gäller för vår verksamhet.”

Patrik Thomé, chef för Psyopsförbandet.

> PRESIDIUM**FÖRBUNDSORDFÖRANDE:**

Lars Fresker. Tel: 08-4408347,

Mobil: 0706-282581

lars.fresker@officersforbundet.se

1. VICE FÖRBUNDSORDFÖRANDE

Karl-Johan Boberg.

Mobil 076-1048630

karl-johan.boberg@officersforbundet.se

2. VICE FÖRBUNDSORDFÖRANDE

Maria von Below. Tel: 0920-234000

maria.vonbelow@officersforbundet.se

> FRÅGOR**Frågor kring medlemskap, medlemsuppgifter och försäkringar**

Susanne Bredberg

Carina Viklund

08-4408330.

Telefonstängt onsdagar och fredagar

Frågor kring löne- och anställningsvillkor, rättshjälp, facklig utbildning mm

Ombudsmän Medlemsstöd: 08-4408330

Frågor kring information, press och hemsida

Josefine Owetz 08-4408334, 070-6544500

> REDAKTION**OMSLAGSBILD**

Engin Yilmaz, chef för ett taktiskt psyopsteam på Psyopsförbandet.
Foto: Margareta Bloom Sandebäck.

**ANSVARIG UTGIVARE/
CHEFREDAKTÖR**

Daniel Skoglund 076-5254085
daniel.skoglund@officersforbundet.se

REDAKTÖR

Josefine Owetz 070-6544500
josefine.owetz@officersforbundet.se

REPORTER

Linda Sundgren 070-8203988
linda.sundgren@officersforbundet.se

ADRESS

Förbunds kansli/tidningsredaktion
Box 5338, 10247 Stockholm
Besöksadress: Sturegatan 15

TELEFON OCH FAX

Växel 08-4408330
Fax 08-4408340

ANNONSER

Irmér Media AB, 08-7421008
info@irmérmedia.com

Annons bokat senast 1 vecka
före redaktionellt manusstopp.

LAYOUT

Produktionsdesign AB
www.produktionsdesign.se
info@produktionsdesign.se

TRYCK

Ljungbergs tryckeri,
Klippan

MANUSSTOPP

Officerstidningen
Nr 5, 15 augusti
Nr 6, 19 september

INSÄNDARE

Insändare som överskrider
3500 tecken inklusive
blanksteg tas ej emot.

Eftertryck utan skriftligt
tillstånd från redaktionen
förbjödes.

Insändare skickas till:
info@officersforbundet.se

Oenighet kring risken med Lariam

Riktlinjer för återkommande bruk saknas

Försvarsläkare hävdar att det inte finns anledning till oro vid förhöjda levervärden efter intag av malariaprofylax. Läkemedelsverket gör delvis en annan bedömning.

Att intag av malariaprofylaxet Lariam kan leda till förhöjda levervärden är välkänt. I de flesta fall normaliseras värdena efter avslutad kur, utan medicinska åtgärder. Vid Försvarsmedicincentrum (Fömed-C) rekommenderar man därför att avstå från leverprovtagning.

– Mellan fem och tio procent av dem som tagit Lariam uppvisar lätt förhöjda levervärden efter hemkomst, men det är helt ofarligt enligt flera internationella studier, säger Niclas Arvidsson, infektionsläkare vid FömedC.

– Inom ett par tre veckor går värdena ner igen och provtagning skapar bara onödig oro.

”Föreskrivande läkare avgör”

Men Läkemedelsverket gör en delvis annan bedömning. Enligt deras rekommendationer i produktresumén för Lariam bör leverprover tas vid bruk som sträcker sig längre än ett år. Några riktlinjer att kontrollera levervärden vid kortare och återkommande användning av malariaprofylax, som i samband med upprepade insatser, finns däremot inte.

– I de här fallen är det upp till

föreskrivande läkare att göra en bedömning av behovet av provtagning, säger Anders Lignell, infektionsläkare på Läkemedelsverket. Men det går inte att säga att levervärdena alltid är spontant övergående även om det är ovanligt med allvarligare biverkningar. I produktinformationen för Lariam nämns sådant som leversvikt och hepatit.

Fler biverkningar

Förhöjda levervärden är inte den enda kända bieffekten av Lariam. I Fass, sammanställning av produktfakta från läkemedelsindustrin, räknas en lång rad dokumenterade åkommor upp med allt ifrån psykiska besvär som sömnrubbingar och depressioner till buksmärter och kräkningar. Enligt Niclas Arvidsson får alla som ska till malariadrabbade områden börja ta Lariam minst tre veckor innan avresa för att upptäcka eventuella biverkningar.

– Vilket profylax som fungerar är högst individuellt och vi gör en bedömning från individ till individ. I genomsnitt byter kanske mellan fem och tio procent till ett annat preparat, säger han.

Som alternativ till Lariam finns Malarone och Doxycyklin, men även dessa är problematiska. Det förstnämnda kan ge magproblem och måste tas varje dag vid ungefär

FAKTA: Biverkningar av Lariam

Mycket vanliga (kan förekomma hos fler än en av tio): Sömnproblem (onormala drömmar/mardrömmar, svårigheter att somna).

Vanliga (kan förekomma hos upp till en av tio): Depression, svår oro/ångest, synrubbingar, illamående, balansrubbingar, huvudvärk, diarré med mera.

Har rapporterats (okänt antal användare): Självmod, panikattacker, aggressivitet, förvirring, panikattacker, hudutslag, kraftlöshet, muskel- och ledvärk med mera.

Källa Fass

FAKTA: Malaria

Malaria sprids via myggor som för över parasiter till människan när de sticker. Smittan finns i ett stort antal länder och störst är risken att drabbas i Afrika. Inkubationstiden är vanligen mellan en och fyra veckor, men det kan dröja fler år från smitta till utbrott eftersom vissa parasiter gömmer sig i levern innan de infekterar blodet. Frossa, hög feber, kräkningar och diarré är vanliga symtom. Sjukdomen är allvarlig och kan leda till döden.

Källa Vårdguiden

samma tidpunkt för att ge full effekt, till skillnad från Lariam som endast tas en gång i veckan. Doxycyklin ger bland annat en överkänslighet mot sol vilket kan leda till svår hudrodnad och smärta. Men oavsett profylax finns det inget som kan garantera ett hundraprocentigt skydd mot malaria.

Tre sjuka i malaria

– Vi har haft två misstänkta malariafall på plats i Mali och en som kommit hem med svåra symtom och hög feber, säger Niclas Arvidsson.

I Mali varierar risken att drabbas av malaria kraftigt.

– I Timbuktu är risken att drabbas för den som inte tar profylax mellan 10 och 20 procent. Norr om staden råder ökenklimat och där förekommer knappt malaria alls medan det endast några mil söderut är så vanligt att den som vistas i området utan att ta profylax insjuknar inom några månader, särskilt under regnperioden.

LINDA SUNDGREN

Tillägg till artikel i Officerstidningen nummer 3

I förra numret av Officerstidningen hade vi en försvarstwitter-special. Ett av enkätsvaren föll dessvärre bort.

Det var Johanne Hildebrandt vars svar nu kommer här. Vi ber om ursäkt för misstaget!

/Redaktionen

Johanne Hildebrandt, författare, journalist, före detta krigskorrespondent och ledamot i Kungliga Krigsvetenskapsakademien.

1. Vad betyder de försvars- och säkerhetspolitiska diskussionerna på Twitter för försvarsdebatten i stort tror du?

– De betyder mycket eftersom debatterna väcker intresse, även

bland de som inte är så insatta. Dessutom lyfts ofta sakfrågor till en högre och mer detaljerad nivå och när många som vet vad de pratar om är någorlunda eniga så formar det i förlängningen opinionen.

2. Har du något särskilt ämne under #svfm och #säkpol som du följer lite extra noggrant?

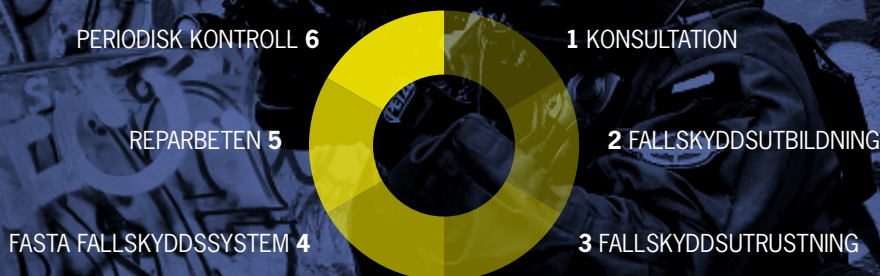
Artikeln i Officerstidningen nummer 3

– Just nu offensiven i Mosul och utvecklingen i Irak. Annars Ryssland och Försvarsmakten.

KRÄVER DITT JOBB FALLSKYDD? LÅT OSS TA ETT

360 GRADERS GREPP OM DIN SÄKERHET

C2360°

Vi vet vad som krävs. Med vår erfarenhet och kompetens fungerar vi som din partner och levererar en helhetslösning som ökar din säkerhet på höjd vid krävande uppdrag i riskfyllda miljöer. Under flera år har vi levererat säkerhetsmaterial för klättring och firming till Försvarmakten och Polisen. Det har lärt oss mycket om de utmaningar som du ställs inför. Vårt erbjudande heter C2 360°. C2 360° omfattar konsultation, fallskyddsutbildning, fallskyddsutrustning, fallskyddssystem, reparbeten och periodisk kontroll. Testa oss!

www.c2safety.com

Materiel matas åter in i Prio

Införandestoppet av Prio är hävt och ny materiel läggs åter in i systemet. Något nytt slutdatum för hela Prio är dock inte beslutat.

Vid månadsskiftet maj juni återupptogs utrullningen av Prio. I första skedet handlar det om att fortsätta den materielltillförsel, som tidigare skett i norr och väst, till övriga delar av Försvarsmakten. Samtidigt genomförs vissa förändringar i den information som redan finns i systemet.

– Det här är en anpassning till den övergripande IT-infrastrukturförändring som pågår i Försvarsmakten och där Prio är en del, säger Fredrik Robertsson på Högkvarterets Ledningsstab.

Ingen enskild Prio-plan

Införandet av de återstående stegen i Prio ska anpassas till den övergripande IT-strategin och kan därför komma att förändras efterhand.

– Det finns ingen enskild plan för Prio längre och när hela systemet kommer att vara infört vet jag i dagsläget inte, säger Fredrik Robertsson.

Införandet av Prio gjorde halt i mitten av september förra året då det stod klart att IT-säkerhetsläget i Försvarsmakten var otillfredsställande. Sedan ett par år tillbaka pågår arbetet med att utforma en ny IT-strategi. Den ska fastställas inom de närmaste månaderna.

– Sannolikt kommer vissa beslut att fattas innan semestrarna och övriga strax efter, säger Fredrik Robertsson.

LINDA SUNDGREN

Familjeidyll ska sälja IS-terror

”De har tagit propagandan till en helt ny nivå”

Med ett väloljat propagandamaskineri lyckas IS både rekrytera nya anhängare och sätta skräck i oliktankande. En egen ungdomskultur, Jihadi cool, har vuxit fram och en lång rad medieaktivister sprider terrornätverkets budskap.

Beskrivningen av IS professionella mediestrategi görs i en nypublicerad rapport från Totalförsvarets forskningsinstitut, FOI. Terrornätverkets officiella medieflöde har granskats och vad det är som gör den så framgångsrik.

– De producerar snyggt och lättillgängligt material som tilltalar många. Deras propagandaorganisation är unik och de har tagit spridning av propaganda till en helt ny nivå, säger Lisa Kaati, som lett forskningsarbetet.

#justinbieber

IS propaganda hanteras på olika nivåer. Centralt finns stiftelsen Al-Furqan som producerar broschyrer, posters, filmer, internetmaterial och officiella uttalanden. På den här nivån finns även radionätverket, al-Bajan som bland annat spelar de av IS framtagna nasheeds, traditionella arabiska sånger, som används som kampsånger. Kampsångerna används också för att tonsätta filmat material. På regional nivå finns ett 30-tal mediebyråer som sköter produktion och distribution av IS-material och därutöver en rad anhängare i väst, så kallade medieaktivister, som stödjer organisationen genom att sprida

deras budskap på sociala medier. Och just sociala medier är IS främsta redskap för att nå ut. Twitter har varit en viktig kanal, men under

senaste året har 235 000 IS-vänliga konton stängts ner sedan de brutit mot företagets riktlinjer för spridning av terrorism och våldsbejakande hot. Det har resulterat i att IS ofta märker sitt material med hashtaggar istället för att uppmana sina supportrar att följa enskilda konton. Många hashtaggar har islamistklingande benämningar, men för att locka nya medlemmar används ibland även helt andra namn. Som i januari 2016 när IS-propaganda började märkas #justinbieber eller #blacklivesmatters, för att nå ut till helt nya målgrupper.

Bloggare

– IS använder sig också av bloggare, säger Lisa Kaati. Ett exempel är en Malaysisk 26-årig kvinna som gör mängder av inlägg om sitt vardagliga liv i Kalifatet med sin underbara man som är IS-soldat. Men om det verkligen är hon som skriver eller bara en supersmart mediestrategi vet vi inte.

Budskapet i propagandan är uppdelat i teman med olika budskap. En del är extremt våldsamma, där avrättningar och grovt våld fotograferas och filmas. Annat visar upp en utopisk bild av vardagen inom det islamiska Kalifatet med lyckliga kvinnor och barn

”Under senaste året har 235 000 IS-vänliga konton stängts ner”

som lever i idyllisk familjeharmoni.

– De lockar med att den som ansluter sig till IS får en månadslön

på 40 000 kronor, ett hus och en fru. Att de sedan måste kriga kan vara en bisak för många och något de inte förstår vidden av, säger Lisa Kaati.

Det har även vuxit fram en ungdomskultur, Jihadi cool, kring IS som anammats utanför Kalifatets territorium.

Motbudskap

– Det finns en viss klädstil där man går klädd i säckiga brallor som är uppvikta i benen på ett speciellt sätt. Sedan finns det en musikstil med inslag av rap som vuxit fram. Flera kända rapartister från väst har anslutit sig till IS och blivit väldigt stora där. Många av de här ungdomarna vet nog egentligen inte vad IS står för, utan är mer allmänt rebelliska mot det etablerade samhället, säger Lisa Kaati.

Hur den islamistiska massiva propagandan ska bemötas är ett ämne som diskuteras flitigt inom EU. Frågan har även varit upp i Sverige, men någon statligt styrd motoffensiv planeras inte, enligt vad Lisa Kaati erfar.

– Däremot finns det finansiella medel att söka för organisationer i Sverige som på egen hand vill utforma motbudskap.

LINDA SUNDGREN

> NOTISER

ÖKAT ANTAL SÖKANDEN TILL KURSER PÅ FÖRSVARSHÖGSKOLAN

Medan de flesta högskolor och universitet tappar i attraktionskraft ökar antalet sökande till Försvarshögskolan, FHS. Totalt steg ansökningarna med åtta procent i år jämfört med 2016, vilket är den tredje största ökningen av samtliga 48 högre läro-

säten i Sverige. Skälen till FHS ökade popularitet är flera, tror högskolans rektor Romulo Enmark.

– Den blygsamma tolkningen är att världsläget förändrats vilket gör våra utbildningar högaktuella. Men vi har också genomgått en omfattande

renovering och skärpt upp det mesta i vår verksamhet och det tror jag börjat förbättra vårt rykte.

Störst är ökningen till grundkursen i ledarskap under påfrestande förhållanden (42 procent) följt av militär påbyggnadskurs (36 procent) och

underrättelseanalys – metoder och problem (26). Sammanlagt har 1 328 personer, sökt till Försvarshögskolan i höst, exklusive officersprogrammet. (LS)

Fler tackar ja till officersprogrammet

I fjol valde en större andel godkända sökanden än vanligt att påbörja officersprogrammet, men fortfarande fylls inte klasserna. Enligt Försvarshögskolans vice rektor måste förbanden bli bättre på att släppa ifrån sig soldater och sjömän.

Antalet sökande till officersprogrammet ökade något i år jämfört med i fjol. Hur många av dessa som kommer att klara intagningstesterna med godkänt resultat återstår att se liksom antalet som i slutändan väljer att tacka ja till erbjuden utbildningsplats.

– Under hela processen är det fler som faller ifrån självmant än som sällas bort i testerna, säger Johan Österberg vid Försvarshögskolan (FHS) i Karlstad som följt intagningen till officersprogrammet (OP) sedan 2014.

Tidigare år har ungefär var fjärde godkänd sökande tackat nej. För att få fler att påbörja utbildningen gjordes i fjol extra rekryteringsinsatser med Karlbergsstudenterna som ringde upp sökanden och berättade om studentlivet. Skolan anordnade även öppet hus.

– Det verkar som att insatserna gav resultat och vi fick ner antalet som tackade nej från 26 procent 2015 till 19 procent i fjol, säger Johan Österberg.

De åtgärder som vidtagits är dock inte tillräckliga för att fylla dagens 150 platser.

– Men vi behöver inte nödvändigtvis fler sökande. Däremot behöver vi bli ännu bättre på att locka till oss dem som redan visat intresse för utbildningen, säger Johan Österberg.

Akademisk bakgrund

Det man vet om dem som väljer att avstå sin utbildningsplats är att de

FAKTA Ansökningar till officersprogrammet 2017

Totalt antal ansökningar: 507

Kallade till Rekryteringsmyndigheten: 408 varav 114 valde att inte komma

Genomförda lämplighetsbedömningar: 251

Uppfyller kravprofilen till officersprogrammet och är antagna: 165. Hur många av dessa som tackar ja till erbjuden plats är ännu inte klart.

ofta är något äldre än andra sökande, närmare 30 år, och att många har akademisk bakgrund.

– Försvarsmakten håller på att titta på alternativa vägar in i yrket. En sådan skulle kunna vara att få tillgodoräkna sig högskolepoäng från andra akademiska utbildningar och sedan klä en gröntjänst utanpå. Totalt sett har den akademiska nivån hos dem som söker OP

ökat de senaste sju åtta åren och idag har uppemot 60 procent högskolepoäng, säger Johan Österberg.

Ewa Skoog Haslum är flottilljarmiral och vice rektor vid Försvarshögskolan. Utöver de insatser som Johan Österberg nämner, säger hon att också förbanden måste bli bättre på att hjälpa till att få fram lämpliga officerskandidater.

Aurora lockar

– Jag förstår att man vill behålla de duktiga och kreativa tjejer och killar man har och erbjuder dem kanske nya tjänster för att få dem att stanna. Det finns också en jättestark lojalitet bland soldater som kan göra att de tvekar och många lockas förstås av att delta i Aurora i höst. Men man måste tänka mer långsiktigt än så och förbanden behöver uppmuntra sina GSS:are att läsa vidare, säger hon.

LINDA SUNDGREN

Tänk på din trygghet. Det gör vi.

Vad händer med dig och din familjs ekonomi om du skulle råka ut för en olycka eller bli långvarigt sjuk? Officersförbundet har tänkt på dig och satt ihop ett försäkringspaket som skyddar dig.

Läs mer om dina medlemsförmåner på officersforbundet.se eller kontakta medlemservice på telefon 08-440 83 30.

Historisk Gripen-flygning med biobränsle

Den 28 mars genomfördes en unik flygning med Jas 39 Gripen.

Det var första gången som ett militärt operativt enmotorigt stridsflygplan flög med 100 procent biobränsle, skriver FMV på sin hemsida.

Demonstrationsflygningen genomfördes på uppdrag av Försvarsmakten av FMV, Saab AB och GKN Aerospace Sweden AB. Syftet var dels att demonstrera att ett 100-procentigt biojetbränsle är möjligt att använda i ett enmotorigt militärt stridsflygplan och dels att skaffa kunskap om användning av alternativa drivmedel i framtida stridsflygplan.

Bränslet som användes i flygningen är tillverkat av vegetabiliska oljeväxter, skriver FMV.

JOSEFINE OWETZ

Foto: Anna Norén - FM

FN:s läger i Timbuktu i Mali, där de svenska FN-soldaterna har sin bas, har utsatts för två attacker inom loppet av en månad.

Attacker mot campen i Mali

Två attacker inom loppet av en månad. FN:s läger i Timbuktu i Mali, där svenska soldater har sin bas, har utsatts för två väpnade angrepp. Vid den första attacken skadades flera svenskar lindrigt.

Det var strax före klockan nio lokal tid den första juni som FN-campen strax söder om Timbuktu i Mali utsattes för indirekt eld. Inga svenska soldater skadades och den svenska basen Camp Nobel, som ligger inne på FN-campen, träffades inte under attacken, skriver Försvarsmakten på sin hemsida.

Lindriga skador av splitter och inandad rök

Drygt en månad tidigare, den tredje maj, skadades flera svenskar

lindrigt i en granatattack mot basen. En soldat från Liberia dödades i den attacken.

En svensk soldat fick splitterskador och ytterligare att par soldater andades in rök i samband med att de deltog i släckningsarbete på en annan nations campområde.

Soldaten som fick splitterskador hemtransporterades till Sverige för en noggrannare medicinsk kontroll vid ett svenskt sjukhus. Övriga soldater som vårdades för rökskador var åter i tjänst efter några dagar.

Det svenska förbandet ingår i FN-insatsen Minusma och består av ungefär 250 soldater. Sverige bidrar förutom med underrättelseförband, även med ett antal stabsofficerare som ingår i olika FN-staber i Mali. Minusma är FN:s för närvarande farligaste uppdrag.

Överlämningsceremoni i Mali

Den tredje juni genomfördes en överlämningsceremoni på Camp Nobel. Befälet för Mali-styrkan överlämnades då över från Södra skånska regementet P7, Mali05, till Norrbottens regemente I19.

JOSEFINE OWETZ.

FMV lägger beställning på taktisk markradio

Försvarets materielverk, FMV, har beställt taktisk markradio för 146 miljoner.

Radiosystemet innehåller både en bärbar konfiguration och en fordonskonfiguration. Leverantör är Telefunken Radio Communication

Systems GmbH & Co KG i Tyskland. Beställningen ligger inom ram för det grundkontrakt som FMV gjorde med leverantören våren 2016, skriver FMV på sin hemsida. Leverans beräknas ske mellan 2018 och 2020.

JOSEFINE OWETZ

Ny app för anhöriga

Anhörigorganisationen, Invidzonen, lanserar en nya app för anhöriga till soldater i utlandstjänst.

Via appen går det exempelvis att logga in på Invidzonens chatt, läsa blogginslag eller ta del av nyhetsbrev. Den finns tillgänglig för både Iphone och Android och kan lad-

das ner gratis på App store eller Google play. Invidzonen är en ideell organisation som stöttar närstående till personal i utlandstjänst. Den startade 2007 och erbjuder allt från samtalsstöd till anhörigträffar. Invidzonen stöttas ekonomiskt av Försvarsmakten.

LINDA SUNDGREN

> NOTISER

HELIKOPTRAR REDO FÖR BRANDSÄSONGEN

Sommar innebär också brandsäsong. Förra året hjälpte helikoptrar från Försvarsmakten till att släcka bränder på tio olika platser i landet. Nu förbereder sig Helikopterflottiljen för

att kunna stödja vid eventuella bränder, ifall det blir en het sommar även detta år. Helikopterflottiljen har mellan fem och tio besättningar som är utbildade på att flyga brandtunna. De

finns främst placerade i Linköping med Helikopter 16 men också i Luleå och Ronneby med Helikopter 14, skriver Försvarsmakten på sin hemsida. (JO)

PRIS TILL SVENSKA CY

I den årliga tävlingen Cyber Challenge som genomfördes i Geneve i april kom laget från Svenska Försvarshögskolan på tredje plats. 24 lag från Europa, Nordamerika och Asien deltog i tävlingen som syftar till att fördjupa

USA studerar svenska vaktsystem

Amerikanska örlogsfartyg har problem med trötthet ombord. Nu startar ett forskningsprojekt där svenska vaktsystem ska undersökas.

Under längre missioner har den amerikanska marinen bekymmer med trötthet bland sina besättningar. Nu startar ett forskningsprojekt där sömnkvalitet och vakenhet hos sjömän och officerare på amerikanska örlogsfartyg ska studeras. Med i studien är den svenska försvarsforskaren, Joakim Dahlman, som sedan december tjänstgör vid Naval Postgraduate School i Kalifornien på ett stipendium från den amerikanska marinen.

Aktigrafer

– Vi ska använda oss av aktigrafer för att mäta sådant som trötthet, sömnkvalité och prestationsförmånga under en hel mission, säger Joakim Dahlman. Deltagarna kommer även att få skriva dagböcker och vi har ett frågebatteri där de själva får skatta sådant som hur bra de sover och vad som påverkar deras sömn och vakenhet.

I studien ingår även två svenska fartyg och senare i sommar går forskarna ombord för att göra mätningar där, motsvarande dem på de amerikanska fartygen.

– Amerikanerna är mycket intresserade av vårt vaktsystem fyra åtta, där man arbetar fyra timmar och är ledig åtta. Själva tillämpar de ofta sex om sex (arbete sex timmar, ledighet sex timmar, red. anm.) eller fem tio-system (arbete fem timmar, ledighet tio timmar, red. anm.). Det sistnämnda systemet är helt förkastligt eftersom det inte baseras på 24 timmar och där-

De amerikanska fartygen i studien har en besättning på minst 250 man vardera. Ungefär en tredjedel av dem väntas delta i undersökningen.

med ger en konstant förskjutning av dygnet, säger Joakim Dahlman.

Strike group 11

Från USA ingår fyra fartyg ur den så kallade Strike group 11, inklusive flaggskeppet USS Nimitz, i studien. Fartygen lämnade USA i början av juni för att under sju till nio månader patrullera oroshårdar runt om i världen innan de återvänder hem.

– Vi kommer vara ombord under tre treveckorsperioder i början, mitten och slutet av deras resa och varje fartyg har en besättning på minst 250 man. Den första etappen blir i västra Stilla havet, säger Joakim Dahlman.

”Att forskning genomförs på initiativ av operativa officerare är inte ovanligt i USA

Forskningsprojektet har initierats av anställda inom den amerikanska marinen som upplever trötthet ombord som ett bekymmer. Att forskning genomförs på initiativ av operativa officerare ombord är inte ovanligt i

USA, enligt Joakim Dahlman.

”Mycket att lära”

– Här finns en betydligt närmare koppling mellan den enskilde sjömannen och forskning än i Sverige. Det gör också att resultaten blir direkt tillämpliga i verksamheten och jag tror att vi har mycket att lära av hur de arbetar här.

LINDA SUNDGREN

Foto: Hampus Hagstedt - FM

ACE hölls för tredje året i rad.

Över 100 flygplan i Arctic challenge exercise

Övningen ACE 17 arrangerades av Sverige, Finland och Norge med 100 deltagande plan från elva länder.

Syftet med ACE är att piloter från flera nationer ska få samöva med olika flygplanstyper i stora sammansatta styrkor.

Taktik och procedurer övas i en realistisk hotmiljö och med simulerade luftvärnssystem. ACE 17 pågick mellan 22 maj och 2 juni och leddes från tre olika flygbaser: Norrbottens flygflottilj i Luleå, Bodö flygbas i Norge samt Lapplands flygflottilj i finska Rovaniemi.

Varje dag genomfördes två flygpas med bland annat lågflygning och överljudsflygning.

Planen var utrustade med motmedel i form av facklor. Utöver stridsflysdivisioner deltog Sverige med förband från Högkvarteret, Artilleriregementet, Luftstridsskolan, Livgardet, Militärregion nord, Försvarsmaktens logistik, Försvarsmaktens telekommunikations- och informationssystemförband samt Hemvärnet.

LINDA SUNDGREN

BERFORSKARE

kunskaper och kompetens om de poliska utmaningar en cyberattack eller cyberkonflikt skulle innebära. Segrade gjorde Geneva Graduate Center vid GCSP. US Air University Cyber college kom på andra plats. (LS)

USA:S MILITÄRA NÄRVARO I EUROPA ÖKAR IGEN

Efter flera år av minskad amerikansk militär närvaro i Europa har trenden vänt och idag finns cirka 63 000 soldater permanent baserade i Europa. Det uppger Totalförsvarets forsk-

ningsinstitut (FOI) i en ny rapport. Den viktigaste förklaringen till ökningen uppges vara den ryska aggressionen mot Ukraina och en rysk beredvillighet att använda

militärt våld. I slutet av 2017 kommer USA att ha motsvarande en förstärkt division på plats i Europa. Det innebär nästan en tredubbling av antalet manöverbataljoner sedan 2013. (LS)

Comebacken för lokala administratörer dröjer – trots beslut om återinförande

Förra året gav Högkvarteret direktiv till förbanden om att införa lokala administratörer. Detta efter att ett pilotprojekt fallit väl ut och att administrativt stöd efterfrågats av många.

Men över ett år senare är det få förband som har infört detta, berättar Olle Mobergh, sektionschef vid produktionsstabens genomförandeavdelning, planeringssektionen.

Det var efter FM Vind 2013, då ett stort missnöje över den administrativa bördan för främst första linjens chefer framkommit, som flera initiativ påbörjades för att förenkla det administrativa arbetet ute på förbanden.

Bland annat startades ett pilotprojekt där tre förband (I19, Tredje sjöstridsflottiljen och F17) införde lokala administratörer på prov, i ett led i att försöka minska den administrativa bördan för chefer långt ut på linan. Försöket föll väl ut och resultaten av projektet var goda.

Mer tid i verksamheten

Enligt Högkvarterets slutrapport fick chefer mer tid till förbandsverksamhet, vilket i sin tur ledde till att soldater fick ett ökat förtroende för sina överordnade. Även de administrativa felen i rapporteringen till Försvarsmaktens HR-centrum minskade. Efteråt föreslogs det att lokala administratörer skulle permanentas, i första hand på krigsförbanden.

Det formella beslutet om ett brett återinförande av lokala administratörer togs i början av förra året. I verksamhetsuppdragen för 2016 samt i Förändringsledarens direktiv nummer 4 (Ny FM Org), som bägge skickades ut till förbanden i februari samma år, står det att lokala administratörer ska implementeras i organisationen.

FAKTA.

Administratörer/stasassistenter ska kunna stödja verksamhetens chefer med följande:

Administration för GSS/K kopplat till Prio.

HR-administration.

Administration och kontakt med tidvis tjänstgörande personal.

Ekonomiadministration.

Övrig administration baserat på lokala förutsättningar och behov.

”Försöken har resulterat i att totalt cirka 50–80 årsarbetskrafter fördelat på Försvarsmaktens krigsförband bör avdelas ur befintlig organisation för att kanalisera administrationen och avlasta chefer”, vidare anges i bägge dokumenten att: ”Respektive OrgE beslutar om i vilken omfattning behörigheter och därtill kopplade uppgifter ska fördelas.”

Där står även vilka befattningar som rekommenderas att utses till specialistanvändare av PRIO, bland annat föreslogs att stabsassistenter eller handläggare i Försvarsmaktens nya organisation ska nyttjas.

Men trots att bägge dokumenten skickades ut till samtliga förband, är det flera som inte har infört lokala administratörer ännu, berättar Olle Mobergh, sektionschef för produktionsstabens genomförandeavdelnings planeringssektion.

– Det var vid ett förbandsbesök som vi gjorde i våras som det dök upp ett önskemål om att de ville ha lokala administratörer. Då blev jag förvånad, för i min värld är detta redan reglerat sedan länge, säger han.

Uppföljning och påminnelse

Mobergh bestämde sig efter förbandsbesöket för att skicka ut en styrning till stridskraftsavdelningarna inom produktionsstabens; att de skulle göra en uppföljning om huruvida administratörer införts på

förbanden. Han skickade även med dokumenten vari detta är reglerat.

– Direktiv och styrningen är givet. Uppdragen för 2016 har de. Jag bad stridskrafterna att följa upp: hur har det gått då? Har man infört detta, löst det på något annat sätt eller har de helt enkelt missat direktivet?

Hur såg det ut bland svaren?

– Det är lite ömsom vin och ömsom vatten. Det är flera förband som inte har svarat. Bland de som svarat så är det vissa som har löst det på annat sätt, utan några särskilda befattningar med ett särskilt administrativt ansvar. Ett par förband har svarat att de gjort precis som direktivet var och fått god effekt av detta. Vissa har inte infört några lokala administratörer, säger han.

Vad tänker du om svaren som kommit in?

– Å ena sidan kan jag tycka att det är olyckligt. Sen är det förstas en fråga om man har mäktat med allt som står i verksamhetsuppdragen? Men försöket med lokala administratörer föll väl ut och då bestämde vi ”bra, då ska vi ha detta”. Vi gav verktygen för att genomföra det. Om förbanden väljer att inte införa detta kan man svärigen klandra Högkvarteret, säger Olle Mobergh.

Olle Mobergh

Foto: Privat

Men om det finns ett stort missnöje på den administrativa bördan bland de anställda – borde inte en uppföljning om hur det gått gjorts tidigare?

– Vi gör inte uppföljning på allt som står i en VU, då skulle både förbanden och Högkvarteret ha väldigt mycket att göra. Men alla förband i hela Försvarsmakten har beretts möjlighet att lösa problemet med den administrativa bördan. Min frågeställning till stridskrafterna visar att det finns flera förband som inte har kommit i mål med detta ännu – och förband som helt enkelt valt att inte genomföra det, åtminstone inte ännu, säger Olle Mobergh.

Vad kan det bero på att det inte har införts?

– Det kan jag inte svara på. Ingen stridskraftsavdelning har framfört till oss att de har upplevt att detta är ett bekymmer. Det var först vid förbandsbesöket i våras som vi uppträckte detta, säger Olle Mobergh.

JOSEFINE OWETZ

Fotnot. Officerstidningen avser att återkomma med en enkät hur förbanden har löst frågan med lokala administratörer i kommande nummer.

EN SVENSK SAMARBETSPARTNER

I Sveriges nya totalförsvaret ska leverans av varor och tjänster säkerställas för att upprätthålla den operativa förmågan även vid höjd beredskap. Volvo Group tillhandahåller civila produkter till försvarsmakter. Produkterna anpassas för utmanande logistikuppdrag oavsett om det är till lands eller till sjöss, anläggningsarbeten eller energiförsörjning. Produktion och säte i Göteborg med ett riksomfattande servicenätverk med lokal närvaro säkerställer leverans av produkter och service.

Ett väl fungerande samarbete mellan Försvarsmakten och industrin i ett krisläge förutsätter fungerande samarbete i normaltillstånd.

**Lastbilar för
logistikuppdrag**

**Generator-
aggregat**

**Anläggnings-
maskiner**

VOLVO

www.volvogroup.com

Foto: Jimmy Croona - FM

Kung Carl XVI Gustaf och försvarsminister Peter Hultqvist deltog vid årets veterandag, men statsminister Stefan Löfven närvarade inte.

Rekord för årets Veterandag

Den 29 maj firades Veteran-
dagen vid Sjöhistoriska
museet på Gärdet i Stockholm.
Rekordmånga veteraner,
anhöriga och allmänhet sam-
lades för att delta i den hög-
tidliga prisceremonin, uppvis-
ningar och konsert.

Solen gassade från en klarblå him-
mel under den årliga veterandagen
på Gärdet i Stockholm. Himlen
matchade väl med de många
FN-baskrar som syntes i publik-
havet och de glänsande fanor som

var representerade i fanborgen.

Uppåt 2 500 besökare samlades
måndagen den 29 maj för att hylla
Sveriges veteraner vid det natio-
nella veteranmonumentet Restare
utanför Sjöhistoriska museet på
Gärdet i Stockholm.

Det var en fullspäckad dag och
på schemat stod bland annat över-
flygning av Jag 39 Gripen och TP
84 Herkules samt flyguppvisning
av Team 60.

På eftermiddagen hölls en hög-
tidlig prisceremoni där medaljer
delades ut. ÖB har i år fattat beslut

om tilldelning av krigsdekorationer
och förtjänstmedaljer till sex styck-
en personer.

På plats var kung Carl XVI Gus-
taf, överbefälhavare Micael Bydén
och försvarsminister Peter Hultqvist.

I samband med ceremonin tala-
de Micael Bydén om två allvarliga
händelser som inträffat under året:
bandvagnsolyckan i Boden där en
soldat miste livet och terrorattack-
en på Drottninggatan i Stockholm.

– Men den där smärtan, den där
sorgen, den där saknaden gör också
vår uppgift så mycket viktigare.

Vår uppgift att stå upp för fred och
frihet. Vår uppgift att värna andra
människors liv och rätt att leva
som de själva väljer, sa Micael
Bydén i sitt tal.

Han nämnde också den svenska
insatsen UNEF 1, som verkade i
Suez och Gaza. Det är i år 50 år se-
dan insatsen avslutades och under
veterandagen uppmärksammades
de veteraner som deltog, bland
annat genom utdelning av en
jubileumsjetong. På utställnings-
området fanns under dagen ett
särskilt UNEF-tält där mer infor-

> NOTISER

VETERANMARSCHEN FYLLER FEM ÅR

För femte året i rad arrangerar Sveri-
ges veteranförbund fredsbaskrarna
Veteranmarschen. Årets upplaga
startar den 28 juni i Gävle och går via

bland annat Sundsvall, Örnsköldsvik
och Umeå för att efter tio dagar
avslutas i Skellefteå. Den samman-
lagda, planerade marschlängden är

30 mil. På grund av de långa avstån-
den mellan städerna i norr kommer
deltagarna att bussas vissa linjer
mellan marschsträckorna. I fjol

samlade marschen in över 100 000
kronor till förmån för behövande
utlandsveteraner och deras anhöriga.
(LS)

mation om insatsen fanns för intresserade besökare.

"Modet och längtan samma nu som då"

En annan insats som ÖB framhöll var Mali 01. Soldaterna där visade prov på mod och styrka när de hindrade rebeller från att inta staden Timbuktu. Tack vare sitt agerande avvärdade svenskarna en trolig attack mot civilbefolkningen och den maliska armén och räddade sannolikt många liv. Nu kommer de att belönas av FN för sina insatser.

– Suez, Gaza eller Afghanistan och Mali – så många år emellan. Men ändå så många likheter. Uppoffringarna, modet, längtan efter nära och kära är desamma nu som då, sa Bydén i talet.

Även försvarsminister Peter Hultqvist tog upp de anhöriga i sitt tal och påpekade att "hemmafronten" i form av de anhöriga har en enorm betydelse för den militära förmågan i internationella insatser.

Efter ceremonin var det samkväm i mässtältet med förtäring. På utomhusscenen delade sedan Sveriges veteranförbund Fredsbask-

rarna ut priset "Årets veteran". I år tilldelades utmärkelsen till Tony Petersson och Raul Leppälä. "För sitt hängivna engagemang för veteraner, som sträcker sig 24 år tillbaka i tiden fram till idag. Under nästan ett kvarts sekel har de varje år sedan 1993 anordnat Sveriges och Nordens nu största veteranträff, ÖS i Halmstad", skriver Fredsbaskarna på sin hemsida.

Efter prisutdelningen stod underhållning i form av fältartister och rockbandet Mustasch på schemat.

Veteranen fick eget möte med ÖB tack vare tågstrul

Vädret till trots – veterandagens riktiga solskenshistoria stod ÖB och en FN-veteran vid namn Sture för. Sture Nilsson var en av de veteraner som fått en hedersinbjudan till årets veterandag. Han tjänstgjorde i Gaza på 1960-talet och skulle därför få träffa tidigare kollegor, kung Carl XVI Gustav och ÖB vid ceremonin.

Men ödet ville annorlunda och Sture missade festen. Hans tåg från Boden blev nämligen kraftigt försenat och resan kantades av pro-

Foto: Jimmy Croona – FM

ÖB Micael Bydén mötte veteranen Sture Nilsson.

blem. En medresenär tog del av Stures snöpliga situation och skrev på Twitter följande: "Tragiskt en man på tåget ska ner på en 50-års FN-tjänstreunion, Veterandagen med kungen. Ser så ledsen ut, kommer inte hinna dit."

Genom sin pressekreterare fick ÖB Micael Bydén höra talas om tågdramat, och han ordnade ett personligt möte och en lång pratstund med Sture när han anlände till Stockholm samma kväll.

På sin instagram lade ÖB samma kväll upp en bild på de två och

skrev bland annat följande: "Veterandagens mest speciella möta blev det med UNEF 1-veteranden Sture Nilsson" och "Det blev ett fantastiskt fint möte!".

Sture Nilsson var också nöjd.

– ÖB var hur trevlig som helst. De har ställt upp något enormt, precis som om vi vore kungar. Jag är överväldigad. Det blev ett riktigt bra slut på en riktigt dålig början, sa Sture Nilsson till Expressen, efter mötet med ÖB.

Följande medaljer delades ut:

- *Menige Alexander Sjödin*, Vilhelmina, (2016 års beslut), tilldelas Försvarsmaktens medalj för sårade i strid, i silver, med anledning av striden i Afghanistan 2010.
- *Korpral Inge Haraldsson*, Dals Långed, tilldelas Försvarsmaktens medalj för sårade i strid, i silver, med anledning av striden på Cypern 1967.
- *Fanjunkare Mats Svensson*, Hörby, tilldelas Försvarsmaktens förtjänstmedalj i guld, utan svärd,

för rådigt och skickligt ingripande, med stor sinnessnärvaro under pressade förhållanden, samt med stort personligt mod och fara för eget liv förhindrat en större explosion som kunnat utgöra en stor fara för personal i området samt orsakat stora materiella skador, i samband med olyckan på DNC, i Karlskrona 2016.

- *Kapten Staffan Bartholdson*, Borensberg, tilldelas Försvarsmaktens förtjänstmedalj i silver, utan

svärd, för rådigt ingripande och med förträfflig yrkesskicklighet, under kaotiska förhållanden med stor sinnessnärvaro och handlingskraft, landat en helikopter efter en luftkollision, och därigenom räddat både liv och materiel i samband med olyckan i Sveg, Sverige 2017.

Ytterligare utmärkelser har beslutats men kommer att delas i särskild ordning och inte vid Veterandagen:

- En person i skyddad befattning

tilldelas Försvarsmaktens förtjänstmedalj i silver, med svärd, för insatser under 2010.

- *Överstelöjtnant Lars Berglund*, Älvsjö, tilldelas Försvarsmaktens medalj för internationella insatser med spänne och kran för handlingskraftigt agerande, stor initiativkraft och rådigt ingripande i samband med inflygningen av ett Egyptiskt flygplan i Mogadishu, Somalia 2015.

JOSEFINE OWETZ

RIBBÅTAR LEVERERADE

FMV, Försvarsmaterielverk, har levererat 19 ribbåtar i olika storlekar till Försvarsmakten. En RIB-båt, Rigid Inflatable Boat, är en båt med styvt

skrov och gummipontoner. De flesta av båtarna i leveransen ska till röjdykardivisionen.

Där ska de användas "främst för

att kunna dyka från, men också för att kunna transportera dykare och materiel", berättar Albert Malstad, projektledare, i en kommentar på

FMV:s hemsida. Värdet på leveransen är sammanlagt 37 miljoner kronor. (JO)

Foto: Hussein El-alawi - TT

Det finns en stark sammanhållning mellan skyddsombuden inom polisen. Så har det varit sedan nittiotalet.

POLISENS SKYDDSARBETE FÖREBILD FÖR FÖRSVARET

Polisens skyddsarbete präglas av samverkan och myndigheten har betydligt fler skyddsombud än försvaret.

– Förhoppningsvis når vi också dit, säger Försvarmaktens huvudskyddsombud Stefan Nilsson.

Bland Försvarmaktens 14 700 uniformerade medarbetare finns idag drygt 400 skyddsombud. Motsvarande siffra inom den närliggande polisorganisationen är närmare 1 000 polisiära skyddsombud på 20 000 medarbetare. Totalt, inklusive civilanställda, har polisen 1 400 skyddsombud på 28 000 anställda. Att man lyckats bygga upp en relativt stor skyddsorganisation tror myndighetens nationella huvudskyddsombud, Emma Cronberg, framför allt beror på den kåranda som råder bland ombuden.

– **DET FINNS EN** mycket stark sammanhållning där man stöttar och hjälper varandra och så har det varit ända sedan nittiotalet. Det är en enorm styrka och gör också arbetet roligare och mer engagerat, säger hon.

Stödet mellan skyddsombuden är strukturerat och återkommer på alla nivåer i organisationen. Fyra gånger om året träffas de som verkar nationellt och regionalt under tre dagar med inkvartering. Varannan vecka hålls telefonmöten och vid särskilda händelser, som det misstänkta terrordådet på Drottninggatan, sammankallas ombuden snabbt. Därutöver finns ett hundratal partsgemensamma arbetsgrupper med ombud på olika nivåer som jobbar med aktuella ärenden.

– Vi har också tagit fram en ny utbildning för skyddsombud.

Den ska både ge praktiska verktyg i arbetet och stärka ombuden att våga agera, säger Emma Cronberg.

NÅGOT SOM OCKSÅ bidrar till skyddsombudens relativt goda arbetssituation, tror Emma Cronberg, är arbetsgivarens inställning.

– Arbetsgivaren visar stor respekt och har förstått skyddsombudens funktion och vad vi kan bidra med. Vi blir inbjudna till samtal och möten och de vill ha våra synpunkter när förändringar ska genomföras. Det här är oerhört värdefullt för oss.

Men även inom polisen har skyddsombuden ibland svårt att få gehör. Emma Cronberg säger att arbetet fungerar bäst på nationell och regional nivå medan det längre ner i kedjan oftare är problem med chefer som inte lyssnar till ombudens synpunkter.

– **NÄR DET INTE** fungerar handlar det många gånger om hårt pressade mellanchefer som vill prioritera ner arbetsmiljöfrågorna till förmån för annat. Ibland handlar det om att cheferna saknar tillräcklig kunskap i arbetsmiljöfrågor.

Emma Cronberg

Foto: Pernille Tofte

Precis som Officersförbundet har Polisförbundet ambitionen att utöka antalet skyddsombud. Polisens mål är 2000 ombud, inklusive företrädare för organisationens civilanställda, vilket är 600 fler än idag.

– Målet är ambitiöst men inte orealistiskt, säger Emma Cronberg.

Försvarmaktens huvudskyddsombud, Stefan Nilsson, konstaterar att polisen kommit längre än försvaret i sitt skyddsombud-sarbete. Det, bedömer han, beror framför allt på två saker.

– **FÖRSVARSMAKTEN SOM ARBETSGIVARE** har av tradition inte bjudit in skyddsombuden i samma omfattning som polisen vilket medfört att skyddsombuden inte blivit efterfrågade i sitt

förtroendeuppdrag. Men jag tror också att det hänger samman med att lokala föreningar utsett skyddsombud för att därefter lämna dem utan stöd och återrapporteringskyldighet. Det har gjort att många känt sig ensamma på posten.

Stefan Nilsson tycker dock att skyddsarbetet går framåt och har sett tydliga förbättringar sedan han tog över som nationellt huvudskyddsombud 2014.

– Jag uppfattar att de fackliga organisationerna numera jobbar i total samverkan i arbetsmiljöfrågor. Om några år hoppas jag att vi har motsvarande organisation och tillit som polisens skyddsorganisation har.

LINDA SUNDGREN

Hög omsättning på skyddsombud bekymrar

P 7 har stor omsättning bland sina skyddsombud. En uppmuntran till de förtroendevalda skulle skapa till en stabilare situation, tror P7:s huvudskyddsombud Mac Jönsson

På Skånska P 7 är det inte särskilt svårt att rekrytera skyddsombud. Problemet är att behålla dem.

– Folk börjar och slutar hela tiden och så har det varit under många år, säger Mac Jönsson.

Omsättningen har ingenting med de senaste årens omorganisationer att göra, säger han. Istället tror han att det beror på att folk hellre går utbildningar kopplade till tjänsten än deltar i skyddsombudsmöten. Den som inte går på möten glider ganska snart ifrån organisationen, vilket brukar sluta med att man fransäger sig uppdraget.

– **JAG TROR DET** skulle vara bättre om skyddsombuden fick någon form av uppskattning från arbetsgivaren. Hade de exempelvis fått en liten ekonomisk ersättning eller någon annan

form av uppmuntran hade uppdraget fått högre prioritet, både bland chefer och anställda.

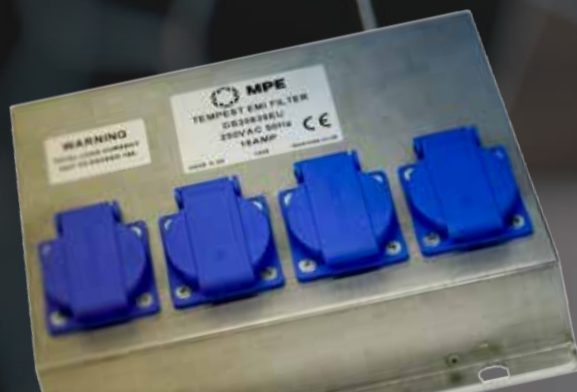
I dagsläget är man drygt 65 skyddsombud, samtliga fackförbund inräknade, med officerare på kompaninivå och soldater i plutoner. På det lokala planet fungerar organisationen bra, säger Mac Jönsson. Däremot har han liten förståelse för Försvarmaktens ifrågasättande av myndighetens huvudskyddsombud på central nivå.

– **JAG FÖRSTÅR VERKLIGEN** inte att arbetsgivaren vill plocka bort Försvarmaktens huvudskyddsombud. Han underlättar ju inte bara för oss, som kan driva ärenden som alla har problem med i Centrala arbetsmiljökommittén, utan kan också hjälpa arbetsgivaren att följa arbetsmiljölagen.

LINDA SUNDGREN

RÖS and TEMPEST Pluggable Filters

Has been designed to deliver optimum performance across the full frequency range and under all loading conditions.

Jolex

– for all your
EMC & Thermal solutions

Jolex AB, +46 8 570 22985
mail@jolex.se, www.jolex.se

Foto: Michaela Linge

En välfungerande skyddsorganisation ökar säkerheten i den operativa verksamheten.

Arbetsmiljöintresse hos Fjärde sjöstrid

Skyddsarbetet på Fjärde sjöstridsflottiljen fungerar ganska väl, enligt huvudskyddsombud Mikael Kranzén.

– Till stor del beror det på att vi har bra chefer som vill ha en fungerande arbetsmiljö.

På Fjärde sjöstridsflottiljen har skyddsarbetet, enligt Mikael Kranzén, hängt med bra under de senaste årens omorganiseringar. Ambitionen är att det ska finnas ett ombud per fartyg plus fem iland, vilket det ofta också gör.

– På det här sättet blir vi ganska många, men det behövs.

Fartygen är ofta ute som egna enheter och då ska det finnas ett skyddsombud ombord, säger han.

FÖR TILLFÄLLET SAKNAS det skyddsombud på tre fartyg, men rekrytering pågår. När Mikael Kranzén för första gången fick axla ombudsrollen tilldelades fänriken ombord rutinmässigt uppgiften. Idag utser fartygen själva sina skyddsombud som sedan väljs formellt av de fackliga förbunden.

– Ofta är det ganska svårt att rekrytera, men det går. Vi har ett brett spektrum bland våra skyddsombud med allt från sjömän som bara jobbat ett par år till officerare som är äldre och betydligt mer erfarna.

EN GÅNG I KVARTALET samlar Mikael Kranzén förbandets skyddsombud för en halvdag med information och diskussion tillsammans med platsombuden.

– Eftersom några fartyg alltid är till sjöss är det i princip omöjligt att samla alla, men vi ser alltid till att de som inte kan delta får informationen på något annat sätt.

Träffarna fungerar som förberedande möten inför arbetsmiljökommittén på förbandet där fackliga företrädare, förbandets huvudskyddsombud liksom arbetsgivaren, deltar.

Foto: Privat

Mikael Kranzén

LINDA SUNDGREN

Stort rekryteringsbehov i Ronneby

Antalet skyddsombud på garnisonen i Ronneby behöver öka, annars prioriteras arbetsmiljöarbetet ner. Det säger huvudskyddsombud Anna Lilja-Rasmusson.

Systemingenjör Anna Lilja-Rasmusson har varit skyddsombud i sex år. Sedan hon åtog sig uppdraget har hon märkt en tydlig nergång i skyddsarbetet, framför allt på grund av resursbrist. Uppgifterna har blivit fler och medarbetarna färre och när förbanden går tungt blir arbetsmiljöarbetet ofta åsidosatt.

- **FÖRR FANNS DET** lite luft i organisationen och man hann med att göra riskanalyser och tänka igenom hela kedjan innan man satte igång. Idag tutar man och kör utan att ha gjort vare sig det ena eller det andra. Även i de fall man hunnit göra en riskanalys finns det inte alltid tid till förändringar.

Idag finns cirka 40 skyddsombud på hela garnisonen. Enligt Anna Lilja-Rasmusson skulle de behöva vara ytterligare ett 15-tal för att kunna utföra ett bra arbete och finnas med i alla de sammanhang där de behövs. Framför allt är det F17 som saknar ombud.

- **NÄR VI ÄR** för få ställs APT:er (arbetsplatsträffar, red. anm.) ofta in och då har vi inte något forum för att lösa oenigheter. Istället

går folk och grunnar var och en för sig och plötsligt blir det en stor konflikt av något som egentligen skulle kunna ha lösts ganska enkelt. Det finns också en risk att vi inte blir inbjudna till möten där skyddsombuden skulle behöva vara med och bevaka arbetsmiljön.

Anna Lilja-Rasmusson brukar samla skyddsombuden i Ronneby fyra gånger om året för att fånga upp problem och förbättringsförslag. Ambitionen är att utöka till sex träffar, varav en heldag med inspiration och föreläsare.

- I höstas bjöd jag in alla skyddsombud till en kick off och det blev riktigt bra. Den energin lever vi fortfarande på och man tar mer stöd av varandra än tidigare. Det här skulle jag vilja att vi gjorde varje år.

Anna Lilja-Rasmusson

Foto: Privat

LINDA SUNDGREN

FÖRSVARSMAKTEN SÖKER FÖRSVARSAFFÄRER

Försvarsattachéen ska ha kunskaper om landets/ländernas försvarsmaktsstrukturer, deras politiska relationer, deras förtjänster och begränsningar, upphandling av försvarsmateriel samt deras försvarsindustri. Detta sker företrädesvis genom att etablera ett allsidigt kontaktnät med företrädare för respektive försvarsministerier, försvarsmakter och försvarsindustrier på olika nivåer. Inom ramen för detta ska attachéen kunna planera för och biträda vid officiella besök och andra officiella arrangemang.

Det är också viktigt för Försvarsattachéen att skapa och vidmakthålla ett kontaktnät med motsvarande svenska myndigheter, främst Regeringskansliet, Försvarsdepartementet, Utrikesdepartementet, FMV, Försvarsmakten och Försvarsindustrin. Försvarsattachéen ska stödja representanter för ovan nämnda myndigheter i deras relation med värdlandet.

Försvarsattachéen är en del av ambassaden och arbetar nära ambassadens övriga personal. Försvarsattachéen ska ha en nära dialog och samarbete med beskickningschefen och följa dennes anvisningar i frågor med politisk dimension. Beskickningschefen ska alltid hållas orienterad om försvarsattachéens verksamhet.

Anställning

Närmaste chef är C MUST UNDK. Befattningen är tidsbegränsad under fyra år. Utbildning sker före att tjänstgöringen påbörjas. Under tjänstgöringen tillämpas URA avtal. Vid urval av kandidater kommer stor vikt läggas vid personliga egenskaper.

Lediga befattningar 2019-08-01

Residenta OF4

• Indien, Israel, Litauen, Tjeckien och Ukraina

Ansökningsförfarande

Ansökan sker via ReachMee via FM Hemsida och lediga befattningar. Sista ansökningsdag är 2017-08-14

Information

Information om befattningen lämnas av övlt Bertil Dahlrot 08-788 80 15 alt bertil.dahlrot@mil.se. Information om rekryteringsprocessen lämnas av Agnetha Holmberg Steen, 08-788 79 53 alt agnetha.holmberg-steen@mil.se.

Wing Lift

GENERAL:

Wing Lift™ är ett patenterat, kostnadseffektivt Container Carrier hanteringskoncept för att lyfta och flytta containrar korta avstånd. Den ger 360° manövrerbarhet i alla riktningar när man flyttar tunga containrar utan hjälp av lyftkranar eller lastbilar. Det är det perfekta valet för att lasta och lossa containers eller utrustning för flygfrakt. Wing Lift™ är konstruerad för att fungera tillsammans med ISO-hörn och kan användas med nästan alla typer av containrar eller utrustning som är utrustade med ISO-hörn, vilket möjliggör att ansluta en Wing Lift™.

FÖRDELAR:

- Kompakt transportställning med all nödvändig utrustning monterad
- Lätt att använda för flytt av containers eller utrustning med hjälp av DIN 1161 ISO-hörn
- Är en kompakt och lätt konstruktion
- Gör att containern kan flyttas i alla riktningar, 360°
- Enkel hantering vid alla transportsätt: luft-, väg-, järnvägs- eller sjötransport
- Kan dras som en vagn efter nästan alla fordon
- Oberoende av kranar eller gaffeltruckar
- Kostnadseffektivt jämfört med alternativa lösningar
- Enkel att flytta, även på trånga platser med begränsad höjd/bredd
- Är CE-märkt

FRAMTAGET FÖR KUNDER SOM BEHÖVER:

- Ett containerhanteringssystem som är extremt lätt och smidig
- Flytta containrar eller annan tung utrustning korta sträckor över plan terräng
- Ett lasthanteringssystem som medför låg kostnad att äga
- Ett system som kräver minimal manöverstyrka
- Ett tillbehör till tung utrustning för att möjliggöra transport.
- A re-design to their large equipment to create a transport system.

Recotech producerar, bearbetar och reparerar komplexa komponenter för extrema miljöer. Vårt företag har vuxit fram ur flygindustrin där hållbarhet, funktion och interaktion är hörnstenarna. Affärsområdet **Ground Support Equipment, GSE** är specialiserat på produktprototyper och serieproduktion av civila och militära applikationer.

Case: Volga-Dnepr

Wing Lift gör lastning av flyg 8 gånger snabbare för Volga-Dnepr Airlines

Volga-Dnepr Airlines har transporterat två kraftaggregat till Port Harcourt, Nigeria, med hjälp av det nya Wing Lift-systemet som medförde att tiden för lastning av containrar minskade till mindre än 30 minuter från att tidigare tagit 4 timmar. Transporten av en 19 ton gasdriven standby-generator och en 17,6 ton dieselgenerator utfördes på uppdrag av GEODIS Industrial Projects UK, generatorerna flyttades från Châlons Vatry flygplatsen i nordöstra Frankrike till västra Afrika ombord på ett av flygbolagets IL-76TD-90VD-frakplan. Varje generator lastades i containrar som mäter 9 x 2 x 3 meter.

Volga-Dnepr satsade på det unika "Wing Lift"-systemet framför allt för att minska den normalt fyra timmar långa lastningstiden för 6, 9 och 12 meter behållare på sitt flygplan, vilket sparar värdefull tid och pengar, särskilt med tidskritisk last. Med Wing Lift kan man ansluta hjul i varje hörn på containrar utrustade med ISO: s internationella standardhål, vilket gör att flygplanets inbyggda last system kan vinscha in containern i lastutrymmet på ett säkert sätt och inom en bråkdel av den tidigare hanteringstiden.

Företaget Volga-Dnepr

Är en etablerad leverantör av transport- och logistiklösningar för kraft- och energikunder, som transporterar kraftgeneratorer, växelenheter och distributionsutrustning samt komponenter till kraftverks som ventiler, värmeväxlare och pumpar. Hittills har flygbolaget genomfört över 1 430 flygningar och levererat över 76 750 ton utrustning vilket utgör cirka 7 procent av verksamheten.

Case Study: SAAB Surveillance

Snabb mobilitet av kritisk utrustning - i luften och på fältet

Wing Lift ger snabb rörlighet i utmanande terräng för försvar- och radarsystem

SAAB Giraff Radar är en produktfamilj av land- och sjöfartskommandon för flygförsvaret och styr-system. Det två- och tredimensionella radarbaserade övervaknings- och luftförsvarskommandot är skräddarsydd för operationer med missil- eller vapensystem med medium och Short Range Luftförsvar (SHORAD). De kan också användas som gap-fyllmedel i ett större luftförsvar. Giraffradarn har fått sitt namn från dess distinkta fällbara mast som, när den används, gör att radarn kan se över terränghinder, vilket gör att systemet effektivt kan utöka sitt intervall mot lågnivåluftmål.

Giraff Radar är utrustad med ISOs internationella standardhörn, vilket gör det möjligt att transportera med Wing Lift Container Carrier-systemet. Wing Lift gör inte bara lastning vid flyg och transport mycket snabbare utan också hanteringen i fält blir effektivare. Radarsystemet kan med hjälp av Wing Lift placeras på korta distanser i terräng när systemet behöver flyttas snabbt, utan behovet av en lastbil eller annan transportör, vilket gör den speciellt attraktiv vid mobila fredsbevarande operationer.

Företaget SAAB Surveillance

SAAB Surveillance erbjuder lösningar inom säkerhet, övervakning och beslutstöd samt lösningar för att upptäcka och skydda mot olika typer av hot. Produktportföljen omfattar bland annat flygburna (GlobalEye och Erieye), landbaserade och marina radarsystem (giraffradar), system för elektronisk krigföring (IDAS och ESTL), stridssystem och C4I-lösningar samt civila trafikledningssystem

Om du finner denna unika utrustning användbar, vänligen sök ytterligare information på vår hemsida www.winglift.com eller skicka ett mail till sales.gse@recotech.com

PSYOPSFÖRBAND KÄMPAR FÖR ÖVER- LEVNAD I ETT NATIONELLT FÖRSVAR

Då: Nystartat och uppmärksammat förband som arbetade med psykologiska operationer i Afghanistan och Libyen. Nu: Ett nedbantat förband som kämpar för resurser, uppgifter och att få finnas kvar.

Text: Josefine Owetz och Daniel Skoglund **Foto:** Margareta Bloom Sandebäck

Magnus Hildebrandt, chef för mediaavdelningen, vid ett av förbandets viktigaste vapen: de flyttbara containrar där radiostudio och tryckeri inryms.

Det var 2005 som regeringen fattade beslut om att Försvarsmakten skulle ha en förmåga till psykologiska operationer – psyops. Året efter började det nuvarande psyopskonceptet att drivas fram av några engagerade officerare och reservofficerare.

Ett koncept som växte sig stort i samband med fokuset på internationella insatser. Högkvarteret gav snart order om att förstärka insatserna i Afghanistan med psyops. Där fanns ett behov av att kunna påverka lokalbefolkningen som ständigt utsattes för påverkan från talibaner och andra grupperingar.

Hösten 2008 skickades det första svenska taktiska psyops-teamet till Mazar-e-Sharif. Därefter var det ett stående inslag i den svenska insatsen i Afghanistan. I Libyen-insatsen fanns också ett svenskt bidrag på operativ nivå som deltog i insatsens psykologiska krigföring.

Men så hände något. Den säkerhetspolitiska situationen i Europa förändrades i och med händelser som ryska påsken, kriget i Ukraina, Rysslands annektering av Krim, och en ökad aktivitet i Östersjön.

OMSTÄLLNINGEN TILL ETT nationellt försvar har gett förbandet nya arbetsuppgifter och huvuduppgiften har gjort något av en helomvändning på senare år. Från psykologiska operationer utomlands till att bevaka informationsmiljön från hemmaplan.

– Sedan 2013 har vi haft en 180 graders omvinkling kan man säga. I dag är det någonting helt annat som gäller för vår verksamhet, säger Patrik Thomé, chef för Psyopsförbandet, och fortsätter:

– Vi hade en analytiker som åkte till Mali, men det var i en an-

nan roll. Vi har inga befattningar som vi ska bemanna utomlands i dag. Vi jobbar 100 procent nationellt. Under senare tid har vi upphört även med övningsverksamhet och utför vårt uppdrag inom ramen för den grundberedskap som Försvarsmakten har, säger Patrik Thomé.

Trots de personella minskningarna – och att förbandet idag endast består av 30 heltidsanställda, och snart ska minskas till 25 – fortsätter begreppet psykologiska operationer att leva sitt eget liv. Riksdagsmannen Stig Henriksson, från Vänsterpartiet, frågade i en interpellation den nionde maj i år vad Psyopsförbandet får användas till. I sin interpellation menade han att:

”Faktum är att det inte finns några explicita förbud egentligen för att genomföra psykologiska operationer i Sverige. Det finns ingenstans i lagrummet som uttryckt att man inte får genomföra psyops i Sverige. Det som i USA är olagligt – att psyopsoldater försöker påverka politiker och tjänstemän – är med andra ord tillåtet i Sverige.”

I FÖRSVARSMAKTENS HANDBOK för informationsoperationer från år 2008 definieras psyops som: *”Psykologiska operationer (psyops) är planerade aktiviteter som använder kommunikationsmetoder och andra medel riktade mot godkända målgrupper i syfte att påverka uppfattningar, inställningar och uppträdande för att uppnå egna politiska och militära mål.”*

Men vilka är godkända målgrupper i dag och vem beslutar om det?

Patrik Thomé:

– Insatschefen fattar beslut om vilka målgrupper som är god-

kända. Han fattar det beslutet efter att ha sökt stöd hos juridisk kompetens. Yttersta syftet med Försvarmaktens verksamhet är att bevara vår yttrandefrihet, säger han.

Men på frågan om vilka målgrupper som är godkända i dag, kan Thomé inte svara med hänsyn till försvarssekretess. Det finns dock flera situationer då psyops skulle kunna nyttjas mot Sveriges befolkning, menar Thomé:

– Vid kris om man vill flytta folk från a till b. Ett exempel skulle kunna vara vid branden i Västmanland. Där hade vi kunnat stödja med informationsspridning om vi fått frågan och Läns styrelsen vetat om att vi fanns att tillgå. Fast vi har inga stående tillstånd att göra sådant. Det måste fattas ett beslut av C Insats i såna fall, säger Thomé.

FÖRSVARSMINISTER PETER HULTQVIST svarade så här på frågan i interpellationsdebatten i riksdagen i våras om Psyopsförbandets verksamhet:

– Jag vill upprepa att här sysslar man (Psyopsförbandet, reds. anm) inte med någon fri, egen verksamhet. Man arbetar inom ramen för Försvarmakten och de regleringar och lagar som Försvarmakten har, och man agerar på uppdrag, direktiv och order från Försvarmakten. Verksamheten i fredstid präglas av övningsverksamhet och är scenariobaserad, sade Peter Hultqvist i riksdagsdebatten.

Den beskrivningen stämmer dock inte helt med verkligheten, visar det sig. Psyopsförbandet har personal med kommunikators- och marknadsföringskompetens. Det är svårt för kompetent personal att inte försöka få nyttja sin kompetens. De har redan idag stöttat andra myndigheter och delar inom Försvarmakten

– **VI GAV BLAND** annat underlag till kommunikationsavdelningen vid Militärregion Syd i samband med att de skulle upprätta tips-telefonen förra hösten, säger Thomé.

Och inte heller frågan om godkända målgrupper går att få ett tydligt svar på. Om svensk befolkning är – eller skulle kunna vara

– en godkänd målgrupp kan Thomé inte säga.

– Om jag skulle säga nej så skulle jag samtidigt avslöja att vi inte har gjort det och säger jag ja så avslöjar jag att vi har gjort det. Eventuella insatser faller under försvarssekretess, säger Patrik Thomé.

Fast allt det är i dag egentligen sidouppgifter i praktiken. I dag är förbandets konkreta huvuduppgift att genomföra omvärldsbevakning i informationsmiljön för att upptäcka förekomsten av propaganda och påverkansoperationer mot Försvarmakten.

– Det är alltid intressant att följa de ryska officiella kanalerna. De är öppna med att de är propagandakanaler för ryska staten. Det är intressant att se vilka som hakar på de budskapen. Sedan måste man jämföra det med något annat. Övriga etablerade västliga kanaler används som motvikt, säger Patrik Thomé.

Utifrån sin bevakning av olika kanaler föreslår förbandet ibland att myndigheten ska vidta olika åtgärder. Thomé nämner ett närtida exempel där man tog fram åtgärdsförslag till Försvarmaktens kommunikationsavdelning kring hur myndigheten kunde möta att en av myndighetens kampanjer missbrukades av en extremist rörelse.

– Vi upptäckte att det fanns högerextrema sidor där folk hade tagit den kampanjen och ändrat på texten och lagt upp den på sidor som var invandringskritiska och främlingsfientliga med kritiska budskap om att Försvarmakten försvarar det mångkulturella samhället. Vi bevakade frågan för att se om det skulle bli en stor sak som fler hakade på. Vi tog fram förslag på åtgärder till Försvarmaktens kommunikationsavdelning kring vad man kunde göra i sådana här fall, säger Patrik Thomé.

Patrik Thomé

PREP-kurser hösten 2017

- Helgkurser i vacker miljö med professionella ledare -

PREP-kurs - Att boosta en parrelation kan kännas aktuellt vid många tillfällen i livet, men kanske extra mycket inför- eller efter en utlandstjänstgöring. Passa på att få nya verktyg för förbättrad kommunikation och parkänsla. Kostnadsfritt för Försvarsmaktsanställda med partner, med undantag av kurslitteratur 600 kr. (Se klara kursdatum till höger.)

Anmälan till samtliga kurser sker via www.soldathem.org
För frågor kontakta: Karina Jensen, 070-571 19 90
karina.jensen@soldathem.org
Stödtelefon: 070-570 99 91

De kurser som är klara för hösten är följande:

Falköping.....	6-8 oktober
Simrishamn	13-15 oktober
Skellefteå.....	13-15 oktober
Stockholm.....	10-12 november
Halmstad.....	8-10 december

Ytterligare kurser tillkommer.

På www.soldathem.org kommer mer information, här gör du även din anmälan.

SVENSKTILLVERKADE

RÄDDNINGSDOCKOR, BRANDDOCKOR, VÄSKOR M.M

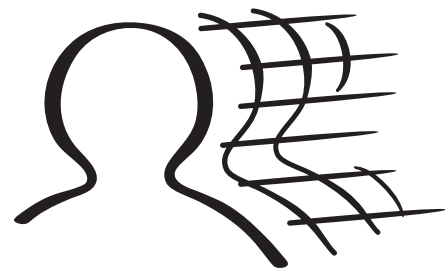
ARBETSMILJÖVÄNLIG BRANDFILT
Marknadens enda brandfilt som inte innehåller glasfiber samt andra miljöfarliga ämnen.

Gesällgatan 1, 266 32 Munka Ljungby
Tel. +46 (0)431-43 13 20 E-post; info@eljisport.com

www.eljisport.com

Otålig!

Eller framåt...

Milso erbjuder Teknik-, Lednings- & IT-tjänster inom försvarsområdet. Våra uppdrag handlar om allt från Gripen, helikoptrar och telekrig till stridsfordon och materiel för markarenan.

Vi har plats för fler ivriga kollegor!

Är du en av dem?
- Hör av dig!

Milso AB | Wennerbergsgatan 10, Stockholm | www.milso.se

Nationellt försvar ger lågt tempo för grön reklambyrå

Försommarsolens starka strålar lyser över rader av gröna containrar i hörnet av en stor parkering på Ledningsregementet i Enköping. Rekryten Ola Persson, en av Psyopsförbandets mediasoldater, startar upp mixerbordet inne i den mobila radiostudion som inryms i en av containrarna.

Text: Josefine Owetz och Daniel Skoglund **Foto:** Margareta Bloom Sandebäck

I containern bredvid finns ett mobilt tryckeri där det går att trycka alltifrån affischer till banderoller och klistermärken. Containrar redo att användas när infrastrukturen inte längre fungerar.

Ola Persson är en av två mediasoldater som just nu utbildas vid förbandet. Efter grundutbildning på Telekrigsförbandet på Ledningsregementet påbörjade han befattningsutbildning på Psyopsförbandet. Ena dagen kan radioproduktion stå på schemat, dagen efter är de på skjutbanan.

– En mediasoldat skiljer sig från de traditionella skyttesoldaterna

kan man lugnt säga. Vårt sätt att öva ”strid” kan vara att producera en trycksak för att påverka en målgrupp, säger Ola Persson.

Han berättar att kombinationen av både militär verksamhet och medieproduktion lockade honom. Under den åtta månader långa befattningsutbildningen har han fått en gedigen medieproduktionsutbildning, där saker som formgivning, illustration och radioproduktion har stått på schemat.

Psyopsförbandets uppgift är att genom psykologiska operationer och andra informationsaktiviteter förändra beteenden och

attityder hos särskilt utpekade målgrupper inom ramen för en militär operation.

Kortfattat handlar det om att värja sig mot påverkan från andra makter och aktivt kunna påverka målgruppers känslor, attityder och beteenden i informationsmiljön. Några sätt att göra det på är att använda sig av affischer, broschyrer, radio och sociala medier. Andra sätt är att genom möten påverka inflytelserika så kallade nyckelpersoner så att dessa kan få vald målgrupp att ändra sitt beteende på önskat sätt.

– Att påverka en motståndare och för den delen alla aktörer i ett krig har alltid varit ett intresse för alla parter. Kan man göra det genom att även påverka informationsmiljön, då är det en fördel, säger Patrik Thomé, chef för Psyopsförbandet.

HAN SITTER I en sal där väggarna täcks av inramade fotografier på soldater i Afghanistan och Libyen. Minnen från en tid då förbandet stående hade personal i insatser utomlands.

Förbandet är en av Försvarsmaktens nyaste förmågor och har varit operativt sedan 2011. ”En liten reklambyrå i gröna kläder”, brukar förbandet beskrivas som. Bland de 30 kontinuerligt anställda finns experter inom bland annat marknadsföring, kommunikation, psykologi och sociologi. Kompetens som är bra för att vinna informationskrig.

Hittills har mediecontainrarna ute på parkeringen i Enköping bara använts vid övning, som exempelvis vinterövningen Cold Response i Norge, men det var ett tag sedan nu som Psyopsförbandet genomförde någon övningsverksamhet överhuvudtaget, berättar Patrik Thomé.

Omställningen till ett nationellt försvar har gett Psyopsförbandet nya arbetsuppgifter och förbandets huvuduppgift har gjort något av en helomvändning på senare år.

I dag arbetar 30 kontinuerligt anställda på Psyopsförbandet i Enköping – vid årsskiftet ska fem av dessa tjänster vara borta, som en del av Försvarsmaktens nya organisation. Totalt har förbandet 105 anställda, men vid årsskiftet kommer även den numerären att ändras.

I överbefälhavare Micael Bydén avvägning för 2018 stod det klart att antalet tidvis anställda soldater skulle halveras på Psyopsförbandet.

– Vi börjar bli luttrade. Vi har försökt behålla en så stor operativ förmåga som möjligt, men det räcker inte för att lösa insatsuppgifterna i dag. Vi ska dessutom ytterligare minska antalet anställda. Vi får motstridiga budskap från Högkvarteret. De vill att vår förmåga ska vara tillgänglig, men alla beslut leder till att vi får minskad tillgänglighet, säger Patrik Thomé, Psyopsförbandets chef.

HAN DRAR EN lans för sitt förband och menar att det idag är Sveriges enda fungerande defensiva psyopsresurs.

– Försvarsmakten är den enda myndigheten som har en organiserad del som kan bemöta påverkansoperationer, säger Patrik Thomé.

Men förbandets bemanning i grundberedskap räcker inte till för att bedriva omvärldsbevakning i den omfattning som behövs, menar han.

– Vi kan ha en uppfattning om informationsmiljön, men inte en komplett lägesbild. Det innebär att det kan förekomma verk-

Gustav Dahlgren

samhet i informationsmiljön inom Försvarsmaktens ansvarsområde som inte upptäcks, säger Patrik Thomé.

I försvarsbeslutet 2009 beslutade regeringen att alla förband ska vara användbara nationellt såväl som internationellt. I och med detta fick också Psyopsförbandet en tydligare nationell uppgift.

I dag är förbandets huvuduppgift att genomföra omvärldsbevakning i informationsmiljön för att upptäcka förekomsten av propaganda och påverkansoperationer mot Försvarsmakten.

Förbandet övervakar helt enkelt informationsmiljön (”på ett liknande sätt som en radar övervakar lufrummet”, säger Thomé) i syfte att bidra till den operativa lägesbilden och bland annat kunna upptäcka och möta fientliga påverkansoperationer.

– **FÖRSVARSMAKTEN HADE INTE** en lägesbild över informationsmiljön när vi började vår övervakning. Vi fick i uppgift att spana över informationsmiljön. Man övervakar luft och hav och man insåg att man måste göra något av det man upptäcker i informationsmiljön. Invasionen på Krim-halvön var ett exempel på hur ett manöverkrig kan se ut. Rysslands snabba agerande och vilseledning. Vi förstod inte vad som hände innan det var försent, säger Patrik Thomé.

FÖRSVARSMAKTENS INFORMATIONSDIREKTÖR MARCELA

Sylvander menar att psyopsförbandets inhämtning är viktig, men hon framhåller att förbandet inte är myndighetens enda resurs.

– Det finns ett kontinuerligt behov av Försvarsmakten att få en bild av vad som skrivs och förmedlas i olika medier, kanaler och sammanhang kring frågeställningar som berör Försvarsmakten. Psyopsförbandet är en viktig resurs i detta. Vi ska också veta att lägesbilden i informationsmiljön gör de tillsammans med andra resurser inom Försvarsmakten, säger hon och fortsätter:

– Det är inte det enda förbandet som bidrar till den gemensamma lägesbilden. Psyopsförbandet arbetar med öppna källor. Must hanterar saker på en strategisk nivå och Psyopsförbandet hanterar på en operativ nivå. Inom stridskrafterna finns också resurser liksom hos oss på kommunikationsavdelningen och alla tillsammans bidrar till att skapa en lägesbild av informationsmiljön, säger Marcela Sylvander.

Foto: FM

Marcela Sylvander

PSYOPSFÖRBANDETS ÖVERVAKNING AV informationsmiljön görs av ett analysteam. Gustav Dahlgren är en av fem analytiker. Han är statsvetare i grunden och har arbetat på förbandet sedan 2012.

– Analytiker var en ny tjänst på förbandet när jag började arbeta här för fem år sedan. Det har varit spännande att vara med från början, säger han.

Sedan ubåtsoperationen i Stockholms skärgård hösten 2014 har det varit en ny intensitet i informationsmiljön, berättar han.

– Det finns en stor risk i dag för desinformation och påverkansoperationer. Det är därför relevant att veta vad som kommuniceras om Försvarsmakten. Om det inte upptäcks kan falsk information spridas. Vår uppgift är att uppmärksamma Försvarsmakten om det som sker i informationsmiljön och ge ett underlag med förslag på åtgärder, säger Gustav Dahlgren.

MILITÄR INKOMPETENS BEHÖVER UTFORSKAS MER

Christopher Dandeker påpekar i denna analys betydelsen av att granska hur professionella bedömningar hanteras i hierarkiska miljöer som till exempel den militära. Att systematiskt studera professionell inkompetens är centralt för att utveckla professioners förmåga, menar han.

Norman Dixons *'On The Psychology of Military Incompetence'* publicerades för 40 år sedan och är fortfarande relevant. Idag talas det flitigt om kompetens och professionalism inom både forskning, politik och organisationsledning. Det finns emellertid mycket goda skäl att ägna lika stor uppmärksamhet åt inkompetens.

Exempel på militär inkompetens finns i överflöd. Den USA-ledda invasionen av Irak 2003 – särskilt efter de initiala militära striderna – har stämpats som ett nederlag eller fiasko. Den nyligen publicerade Chilcot-rapporten om Storbritanniens roll redovisar åtskilliga helt onödiga misstag, och torde erbjuda tillnyttande läsning för de högre militära respektive civila tjänstemän som deltog i beslutsfattandet. I dagens militära kretsar diskuterar man, paradoxalt nog, inte primärt inkompetens, utan fokuserar på professionell excellens som grunden till militär effekt, militär personals självuppfattning och hur militären framstår för det omgivande samhälle varifrån det får sina resurser.

Det har alltid funnits vad man skulle kunna kalla för en ”mörk

sida” av militär professionalism: en potentiell teknisk och/eller moralisk inkompetens som leder till organisatorisk dysfunktion. Enligt Dixon kan inkompetens framstå som ”dumma handlingar”, men dessa beror sällan på obegåvning eller ”korkade” människor utan är mycket sannolikt resultat av en auktoritär inställning.

Donald Penner sammanfattade Dixons syn på den auktoritära generalen på följande sätt: *”Den auktoritära generalen beskrivs som konformist, undergiven inför överheten, bestraffande, sexuellt hämmad, överkontrollerad, etnocentrisk, anti-intellektuell, osäker på sin manlighet, analfixerad, vidskeplig, statushungrig, rigid, fördomsfull och genomsyrad disciplin. Givet denna personlighetstyp följer ytterligare karaktärsdrag som rädsla för att misslyckas, samt grupptänkande (group-think) som logiska förlängningar.”*

En befälhavare i fält med dessa karaktärsdrag får sannolikt problem i skarpa operationers snabbt föränderliga komplexitet. Karaktärsdragen är däremot väl förenliga med det sammanhang där flertalet försvarsmakter verkar under huvuddelen av tiden: i

När är en general endast tydlig och när är han för auktoritär för att nå bästa resultat. Beror det på sammanhanget eller är det på individens psykologi? På bilden den amerikanske generalen MacArthur i Korea.

fred, sysselsatta med fredsmässiga rutiner. Militäryrket är högst ovanligt genom att det, till skillnad från flertalet professioner, tillbringar huvuddelen av sin tid till att öva inför, snarare än att faktiskt genomföra, krig. Ställda inför krigets verklighet kommer vissa chefer, som i fred förefaller fungera utmärkt, visa sig hopplösa och behöva avsättas. Problemet med Dixons infallsvinkel är att han förklarar inkompetens utifrån psykologiska begrepp, inte utifrån det sammanhang i vilket chefer agerar. Vissa officerare, som general Douglas MacArthur under Koreakriget, kunde vara auktoritära och inkompetenta i en miljö, men "autokratiska" och effektiva i en annan.

Andrew Gordon utvecklar Dixons distinktion, eller spektrat mellan autokratiska och auktoritära befälhavare. Dixon illustrerar själv motsatsen till auktoritetstro med exemplet admiralkommandör Jacky Fisher, mannen bakom brittiska flottans reformer (före 1914). Fisher var "autokratisk, men icke-auktoritär, högmotiverad att prestera utan rädsla att bli impopulär..." Gordon diskuterar konteramiral Markham som var befälhavare över en fartygs-

division, med HMS Camperdown som flaggskepp underställd Viceamiral sir George Tryon på HMS Victoria. HMS Victoria rammades av HMS Camperdown när det senare försökte lyda en omöjlig order, avseende säkert avstånd mellan fartygen, vid en gir.

Det centrala här är och förblir om en officer ska åtlyda en order även om den, trots formell giltighet, framstår som inkompetent och omöjlig att åtlyda utan att orsaka skada och dödsfall, som i detta fall. Kanske är de chefer som är minst olycksbenägna inte framförallt autokrater, utan tydliga ledare med en klar övertygelse, samt med förmåga att lyssna på underställda och bära deras synpunkter med sig i sitt handlande.

Oavsett vilken publik som bedömer handlandet, var dras gränsen för vad som anses utgöra inkompetens? Analyser av oaktsamhet framhåller att inkompetens kan förstås som "fel till följd av underlåtenhet". I juridisk mening ingår tre faktorer som tillsammans innebär skyldighet att betala kompensation för en skada eller förlust: personen måste bevisas ha ett formellt ansvar för klientens säkerhet och hälsa; personens handlande (eller urakt-

ANALYS

låtenheten att handla) måste bevisas ha underskridit den standard som kunnat förväntas av den person som är under utredning; och det oskickliga handlandet måste kunna bevisas ha orsakat skada – antingen ekonomisk eller annan, exempelvis kroppsskada eller skada på egendom.

När det kommer till oaksamhet kan två trender skönjas: för det första, i samhället överlag registreras numera fler anmälningar för oaksamhet eftersom fler människor anlitar professionell expertis i sina dagliga liv. För det andra har medborgare blivit mer medvetna om sina rättigheter och hyser mindre tilltro till auktoriteter, inklusive de experter som de är hänvisade till i sina dagliga liv.

Reaktionerna på ”fel till följd av oaksamhet” beror på om den berörda yrkesgruppen hör till en klient-kontrollerad organisation (som militären under statlig styrning) och i vilken utsträckning medlemmar är skyddade från granskning och bedömning av aktörer utanför den egna organisationen. Transparens och reglering har blivit dominerande normer, så även tidigare relativt skyddade yrkesgrupper, som akademiker och militärer, är inte det längre. I Storbritannien har exempelvis ett utslag i Högsta domstolen i juni 2013 bekräftat att det brittiska försvarsministeriet kan stämmas för oaksamhet; mänskliga rättigheter har utvidgats till den militära sfären, speciellt i operationsområden, och tolkningen av civilrättslig immunitet i samband med stridsförlopp har snävats in.

Yrkeskunnigt bestämt agerande ifrågasätter inkompetenta eller illa underbyggda ordrar – sådana som föranleder oacceptabel risk för dödsfall eller skador hos personalen eller förstörelse av flygplan, fartyg eller andra enheter. Relevant här är civilflyg och den så kallade ”cross-cockpit authority gradient.” Officerare under amiral Beatty 1913 uppmanades att agera på sätt som ”innebär reflexiva respons i olika situationer – att anpassa sina order utifrån fiendens agerande – om inte annat beordrats...”

Gordon skriver apropå auktoritetsgradienten i cockpit att:

”Där gradienten är brant, är andrepiloten motvillig att ingripa när han uppfattar att förstepiloten gör något felaktigt och det påstås att de flygbolag som är säkrast eftersträvar en svagt lutande gradient.”

Som bekant sammanhänger gradienten inte bara med organisationens kultur, utan även med det omgivande samhällets: ett huvudtema i socialpsykologen Geert Hofstedes kulturforskning, i synnerhet gällande hur makt-distansen ser ut i olika kulturer.

Sammanfattningsvis: ett centralt problem i en hierarkisk miljö är den möjliga konflikten mellan grad och professionell auktoritet: när någons professionella kunskap leder till slutsatsen att en inkompetent order är antingen omöjlig att följa, eller kommer att skada enheten. Kompetens bygger inte endast på kunskap och praktiska rutiner, förvisso centrala för ett skickligt utförande, utan även på föreställningsförmåga och flexibilitet att hantera det plötsliga och oväntade. Detta är kärnan i sann professionell

One Partner for all Missions

kompetens. Sådan kommer inte att utvecklas om inte det finns en hög nivå av tillit, en "förlåtande" kultur (just culture) som uppmuntrar rapportering av misstag utan bestraffning, med tid och stöd för professionell reflektion.

Även i situationer när beslut är tidskritiska, med endast några sekunders betänketid, är tanke före handling centralt. Det som har kallats högtillits-organisationer blandar professionell expertis med hierarkisk auktoritet för att på bästa sätt hantera kriser eller faror då ett felaktigt agerande kan leda till katastrof: atomubåtar utgör det klassiska exemplet – där förenas krigets faror med fredstida dito. Framtida forskning borde inte fokusera endast på hur kompetens odlas inom en profession utan även på hur inkompetens identifieras och avlägsnas.

CHRISTOPHER DANDEKER,
*Professor Emeritus Professor,
Department of War Studies, King's College London.*

Dandeker har bland annat tjänstgjort som rådgivare till brittiska armén och åt svenska Försvarmakten och Förvarshögskolan, bland annat med fokus på specialistofficersrollen, förändringar i det militära utbildningsväsendet samt uppbyggnaden av militära förband. Han är nu bland annat verksam vid Centrum för Studier av Militär och Samhälle vid Institute for Management of Innovation and Technology.

Detta är en kortad version av en text som tidigare publicerats i Journal of European Military Studies, vol.6, nr2, Summer-Autumn 2016. www.resmilitaris.net

Översättning: Daniel Skoglund / Karl Ydén

Referenser/lästips:

Norman Dixon, On the Psychology of Military Incompetence, Jonathan Cape, 1976

Donald D. Penner, Review of Norman Dixon, The Psychology of Military Incompetence, Pimlico 1976, Administrative Science Quarterly, Vol. 26, No. 2 (Jun., 1981), 307-310, 308

Andrew Gordon, 'The Rules of the Game: Jutland and British Naval Command', John Murray 1996,

Andrew Gordon, 'The Battle of Jutland and the cross-fleet authority gradient', Naval Institute Proceedings, under publicering.

FORCE PROTECTION IS OUR MISSION.

Rheinmetall Defence är en komplett leverantör och levererar system och kompetens inom områdena:

- Transportfordon
- Bärgningsfordon
- Reparations- och underhållsfordon
- Stridsutrustning
- Artilleri- och granatkastarammunition
- Stridsvagnsammunition
- Specialammunition
- Stridsvagnar och stridsfordon
- Indirekta eldsystem
- Ledning och samband
- Simulering och träningsutrustning
- Logistiklösningar

För mer information: www.rheinmetall-defence.com

Yrkesverksamma, 8/6 2017	
Officerare	7 106 (-56)
Specialistofficerare	1 758 (+23)
Soldater och sjömän	4 426 (-17)
Övriga	345 (-32)
Summa	13 635

Huvudförhandling genomförd i AD

Officersförbundet mötte staten i Arbetsdomstolen (AD) 27 april. Då genomfördes huvudförhandlingen i en försäkringstvist rörande ersättning vid skada i utlandstjänst.

Förbundet har stämt staten, efter att en medlem som skadats i en sprängolycka i Afghanistan 2008, inte fått ersättning från sina privata olycksfallsförsäkringar. Försäkringsbolaget hävdade force majeure med hänvisning till att individen

vid olyckan befunnit sig i ett land med krigsliknande förhållanden.

”Backar från tolkning”

Förbundet menar att gällande kollektivavtal innebär att staten ska kompensera den enskilde för de försäkringar som inte utbetalats. Dom väntas den 14 juni.

– Vi anser att det är förkastligt att staten backar från en avtalstolkning som vi var helt överens om när avtalet tecknades. Den tolkning vi företräder är den som också

har förmedlats till personal vid utbildningar inför insats, säger Lars Fresker, förbundsordförande i Officersförbundet.

Om förbundet inte skulle få rätt i arbetsdomstolen anser förbundet att försäkringsskyddet vid utlandsinsats måste ses över för att åter skapa en förutsägbar situation för de tjänstgörande.

För mer information om bakgrunden till denna tvist, se Officerstidningen nr 2/2016, sidan 16.

Vinnaren i skyddsombudstävlingen utsedd

Vinnaren i Skyddsombudstävlingen är utsedd. Stefan Andersson, utbildningsbefäl och nytt skyddsombud på Helikopterflottiljen i Linköping, är den som tillsammans med en vän får en helg på Summerburst i Stockholm.

Hans motivering till varför skyddsombud behövs, och som gjorde att juryn valde honom till vinnare i tävlingen, lyder: ”Jag behövs för att tillse att mina chefer gasar verksamheten på rätt sätt och tillse att arbetsdag blir glädjedag för mina kolleger. Jag skall även tillse att arbetstagaren fullföljer sina plikter så att uppdraget skyddsombud inte klingar illa. Jag ser min uppgift som ett stöd till både chefer och anställda.”

Grattis Stefan! Hur känns det att vinna?

– Det känns jättekul. När man skickar in till såna här tävlingar så känns det inte som att man har så stor chans att vinna, så det blev en glad överraskning. Jag fick reda på

tävlingen efter jag blev vald till skyddsombud, och när jag sedan blev utsedd av OF Helikopter så passade jag på att vara med i tävlingen också, säger Stefan Andersson.

Ser du fram emot nått särskilt på Summerburst?

– Det är alltid trevligt att åka till Stockholm och bo på hotell en helg. Jag kommer att ta med min fästmö. Det är ingen särskild artist eller så som jag ser fram emot, utan det kommer bara bli trevligt att gå på festival.

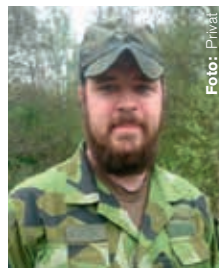
Hur kom du på att du skulle bli skyddsombud?

– Jag har brunnit för den typen av frågor den senare delen av min karriär, kan man säga. På min nya arbetsplats dök det upp en möjlighet att bli skyddsombud och då anmälde jag mitt intresse och blev sedan vald.

Något särskilt område som du är intresserad av?

– Jag har tidigare upplevt att det

har varit dålig kunskap om arbetsmiljöfrågor. Och att man inte har vetat om sina skyldigheter och rättigheter. Mycket i mitt jobb handlar om de säkerhetsregler som finns kopplat till den militära verksamheten, där ser jag att det är min uppgift att påtala dessa så att de följs. Att reglerna inte följs handlar nog mest om okunskap. Man vet inte om att man gör fel. Jag vill som skyddsombud vara en del i planeringen så att chefen upplever att jag kan vara ett stöd i stället för någon som bara säger emot. Jag vill agera i förebyggande syfte och bromsa där det inte funkar, säger Stefan Andersson.

Stefan Andersson

Tack till alla er som deltog i skyddsombudstävlingen!

Möt Officersförbundet i Almedalen 2017

Officersförbundet finns på plats i Almedalen i år igen som en del av den Försvarspolitiska arenan FPA. Förbundet deltar även i ett seminarium på onsdagen. Medlemmar välkomnas även att möta förbundet över en kaffe.

Officersförbundets ordförande Lars Fresker deltar onsdagen den femte juli klockan 16:45–17:30 i ett seminarium med titeln Så ska vi attrahera unga till försvaret. Seminariet arrangeras av Försvarshögskolan.

Fika med Fresker

Medlemmar i Officersförbundet som är på plats i Visby välkomnas att möta Lars Fresker och andra från förbundet, över en kaffe och diskutera förbundets ställningstaganden eller kolla sina medlemsuppgifter. Officersförbundet finns på plats tisdag 4 juli, klockan 10–11, samt onsdag 5 juli, klockan 15:30–16:30. För mer programpunkter från Försvarspolitisk arena, se www.forsvarspolitiskarena.se

Nu kan du få e-faktura från Officersförbundet.

Betalar du idag med pappersfaktura? Anmäl dig till e-faktura! Då slipper du faktureringsavgiften och behöver inte knappa långa OCR-nummer. Gå in på din internetbank och anmäl dig. Vill du ha mer information, se Officersförbundets hemsida.

Aiabenergy

önskar alla kunder/nyttjare
**GLAD SOMMAR &
TREVLIIG SEMESTER!**

Örlogshotellet Stockholms city

Förmånspris för Officersförbundets medlemmar!

Centralt, lugnt läge. Nära med
båt, T-bana, buss och spårvagn.

Som för försvarsmaktens och övriga
anställda inom försvarsdepartementets
verksamhetsområde inkl. medlemmar
i hemvärnet, frivilliga försvarsorg. och
militära kamratföreningar i SMKR,
rekryter under utbildning till sjömän och
soldater samt aspiranter och kadetter
under utbildning till officer. Gäller
även för veteran samt nära anhörig
– make/maka & barn – till personal
tjänstgörande i utlandsstyrkan.

För rumsbokning:

www.orlogshotellet.com

info@orlogshotellet.com

Tel. 08-611 01 13

Stiftelsen

Drottning Victorias Örlogshem

etabl. 1908

VÄLKOMNA ÄVEN INOM T.EX. STATENS RAMAVTAL

Udda!

Eller unik...

Milso erbjuder Teknik-, Lednings- & IT-tjänster inom
försvarsområdet. Våra uppdrag handlar om allt från
Gripen, helikoptrar och telekrig till stridsfordon och
materiel för markarenan.

Vi har plats för fler unika kollegor!

Är du en av dem?
– Hör av dig!

Milso
Man in the loop solutions

Milso AB | Wennerbergsgatan 10, Stockholm | www.milso.se

FÖRBUNDSMÖTE 2017

Vill du förändra förbundet – motionera mera

Du som medlem har möjlighet att skicka motioner till förbundsmötet. De ska skickas till den officersföreningen där du är medlem.

Alla enskilda medlemmar och officersföreningar kan lämna egna beslutsförslag – motioner – inför förbundsmötet. Sista dag för att lämna motioner är 14 augusti. På hemsidan, under vinjetten Förbundsmöte 2017, finns mallar och instruktioner för hur du gör.

En motion kan handla om vilket

område som helst som har facklig anknytning. Titta till exempel i Officersförbundets fackliga program och stadgar. Finns det till exempel något i förbundets fackliga program eller stadgar du vill ändra på är det dags att signalera detta genom att skriva motioner.

Sänd till officersföreningen

Som medlem får du skriva hur många motioner du vill. Samtliga motioner som lämnats in kommer att tas upp för behandling och omröstning på förbundsmötet.

Du skickar dina motioner till din officersförening som yttrar sig över motionen och sedan skickar den till Officersförbundets kansli senast den 14 augusti. Det är viktigt att du lämnar in dina motioner till officersföreningen i god tid före den 14 augusti.

Du kan även skicka motionen till kansliet, kansliet@officersforbundet.se, som i sin tur lämnar motionen till din förening för ett yttrande. Tänk på att föreningen ska hinna yttra sig innan den 14 augusti.

Ett sakområde per motion

Varje motion ska bara behandla en fråga och innehålla följande delar:

- Rubrik som sammanfattar vad motionen handlar om
- Text som beskriver och motiverar förslaget
- Beslutsförslag
- Ditt namn och vilken förening du tillhör.

Alla förbundsmötespropositioner klara

Förbundsstyrelsen har nu fattat beslut om samtliga propositioner inför Förbundsmötet. Propositionerna finns på hemsidan, samt har skickats ut till Officersföreningarna på förbanden.

Delar av innehållet i propositionerna beskrevs i förra numret av Officerstidningen (nummer 3/2017).

Propositioner, samt instruktioner för hur du som medlem skriver motioner, finns även att ladda ned på hemsidan under <https://www.officersforbundet.se/forbunds-mote-2017/>

FAKTA: Propositioner

Proposition 1–7

Proposition 1–7 handlar om hur förbundsmötet ska genomföras, bland annat hur upprop och fastställande av röstlängd ska ske. Hur förbundsmötespresidium ska utses samt hur schema, utskott och andra praktiska saker ska genomföras.

Dessa propositioner är centrala för att förbundsmötet ska kunna genomföras på ett demokratiskt sätt. De är förbundsmötets ryggrad.

Proposition 8–10

Proposition åtta handlar om förbundets stadgar och rättshjälp, samt fastställer normalstadgar för Officersföreningar

Proposition nio är förslaget till Officersförbundets fackliga program under den föreslagna kommande förbundsmötesperioden 2018–2021.

Proposition tio rör ekonomi och medlemsavgifter under den kommande förbundsmötesperioden.

Foto: Scandic Hotels

Förbundsmötet 2017 kommer att genomföras på Scandic Infra city, norr om Stockholm.

FÖRBUNDSMÖTE 2017

TIDSLINJAL Förbundsmöte 2017

Datum	Aktivitet
12 maj	Kallelse till förbundsmötet sänds ut tillsammans med propositionerna nummer 8–10, samt anvisningar för motioner och anmälan för ombud. Även sista datum för att ge synpunkter till valberedningen på den första remissen.
22 maj	Valberedningen skickar ut en andra remiss för nominerade till centrala förtroendeposter där synpunkter på den första remissen har tagits hänsyn till.
26 maj	Utskick av propositionerna 1–7 som hanterar hur själva Förbundsmötet ska genomföras.
14 aug	Sista dag för att lämna motioner
11 sep	Valberedningens tredje och sista remiss innan förbundsmötet sänds ut.
15 september	Sista dagen för Officersföreningarna att anmäla ombud till Förbundsmötet.
9 oktober	Förbundsstyrelsens yttranden över inkomna motioner skickas ut.
20 okt	Deadline för svar på valberedningens sista remiss.
30 oktober	Valberedningens "Slutliga förslag" presenteras.
14 nov–16 nov	Öppnande av mötet, påverkanstorg, utskottsarbete

Valberedningens andra remiss ute

Valberedningens arbete med att förbereda förslag till Officersförbundets styrelse för de kommande åren pågår för fullt.

Valberedningen har justerat och uppdaterat förslaget till ledamöter med mera i remiss två utifrån inkomna remissvar. Valberedningen saknar fortfarande tillräckligt antal nominerade till ersättningskommittén.

I det andra remissförslaget till förbundsstyrelse har i vissa fall ett nytt namn tillkommit och andra har tagits bort. Remiss nummer två har skickats till samtliga Officersföreningar, den kan även läsas på Officersförbundets hemsida. Svar på denna remiss ska lämnas senast 22 juni 2017.

OFFICERSTIDNINGEN

Din tidning!

Skriver Officerstidningen om rätt saker? Har du tips, åsikter eller uppslag? Kontakta redaktionen!

ANSVARIG UTGIVARE/CHEFREDAKTÖR
Daniel Skoglund, Tel 08-440 83 49
daniel.skoglund@officersforbundet.se

INFORMATÖR/REDAKTÖR
Josefine Owetz, Tel 08-440 83 34
josefine.owetz@officersforbundet.se

thalesgroup.com

World-leading integrated defence systems

Wherever safety and security matter, we deliver

SPACE-BASED
DEFENCE SYSTEMS

AEROSPACE
DEFENCE

NAVAL
DEFENCE

SECURE
TELECOMMUNICATIONS &
INFORMATION SYSTEMS

CYBER
DEFENCE

LAND
DEFENCE

Search: Thalesgroup

THALES
Together • Safer • Everywhere

Replik:

Återtaget kring krigets logistik har precis börjat

Jag som försvarslogistikchef välkomnar initiativ som logistikofficer Mattias Lagerqvist tar upp i sitt debattinlägg till resonemang, i *Officers-tidningen* 2017 nummer 2.

Logistik är väsentlig i alla tidsperspektiv för den väpnade striden, det är därför också viktigt att logistiken ges möjlighet att övas och prövas i rätt miljö med inslag av stridens friktioner och konsekvenser. Lagerqvist skriver att "Försvarsmakten måste börja öva krigets logistik...", mitt antagande är att artikeln refererar främst till arméns övningar.

Jag kommer från en befattning som C MSS och därmed som övningsledare för arméns större övningar. Därför har jag också en god insyn i hur övningsplaneringen genomförs och hur detta påverkar övning för funktioner vid arméns större övningar. Min syn är att vi redan idag tränar förbanden i stri-

dens konsekvenser och beaktande av logistikens betydelse; inte helt tillfredsställande men efter hand blir vi bättre på detta.

Ingår i en stridsfrekvenslinjal

Lagerqvist skriver att "Vi gör allt för att minska friktionerna genom att beställa förnödenheter i förväg..." Min kommentar till detta är att beställda förnödenheter och planerad ersättning ingår i en stridsfrekvenslinjal och är kopplad till den order som respektive förband ska utföra, detta torde inte skilja om det gäller övning eller krig.

I resonemang avseende att inte pröva organisationen med "full belastning", kan vi konstatera att vi är på väg dit för att se hur robust logistikkedjan egentligen är. Vid arméövning 15 (AÖ 15) övades till exempel sjukvårdskedjan med masskadeutfall inkluderande transporter till Sahlgrenska sjukhuset i Göteborg för operationer. Detta

gav bra utvärderingsunderlag, inte bara för Försvarsmakten utan även för Landstinget, ur belastningshänseende och därmed ett test av delar av totalförsvaret.

AÖ 15 var också startskottet för mer sammansatta arméövningar i en tydlig träningsplan med utarbetade bestämda, mätbara träningsmål mot vilka utvärdering framgent kan ske. Det inkluderar träningsmål framtagna för logistikförbanden. Efter AÖ 15 innehåller träningscykeln, förutom lednings- och förbandsvärdering, även övningar som Vintersol, Värld, ASSÖ 16 och 17, AURORA. Försvarsmaktsövning AURORA 17 blir tydligt den större övningen där delmängder sätts samman som tidigare övats under andra ovan beskrivna övningar. Större arméövningar kommer även fortsättningsvis att ha huvudfokus på stridande förband men där funktioner som stödjer den väpnade striden, ska

övas i sammanhängande funktionskedjor och även i integrerade funktionskedjor. Indirekt eld är här ett exempel på en funktion som måste vara sammanhängande för att få effekt i målet, men där även logistiken spelar en stor roll och är integrerad.

Övningar är en förutsättning

Soldater och enheter måste dock även fortsättningsvis tränas i sin profession inför de större övningarna vid lokala eller regionala samövningar, i det Lagerqvist beskriver som "övningsmoment" för funktionsbataljoner. Även separata funktionsövningar är en förutsättning för sammanhängande funktionskedjor men även funktionsfältövningar och ledningsträning inom funktionen. Det vi benämner funktionskedjor är oftast ledningsfrågor, men där funktionen är väldigt duktig i sig på att hantera den reella funktionsverksamheten.

Därför behöver vi genomföra övningar som ökar förmåga att leda i funktionen.

Ledningsträningsövningar (LTÖ) i en simulerad miljö på bataljonsnivå ger chefer möjlighet att inom ramen för stridsuppgifter i ett givet scenario planera och leda även logistiken före, under, efter strid. Utifrån det innefattas att stridsplanen får möta stridens konsekvenser, där planering och genomförande kan utvärderas och i förekommande fall görs stridssekvensen om. Detta kan då genomföras utan att soldater "drabbas".

Vid ASSÖ (arméns större ledningsträningsövning) kan logistiken sättas i ett större sammanhang och funktionskedjors robusthet kan utvärderas, med fler aktörer som agerar inom funktionen.

Med ovanstående resonemang vill jag förklara att för att träna våra förmågor och funktioner på bästa sätt, kräver det flera typer av övningar som förberedelser för de större övningarna. Det krävs för att vi ska vara övertygade om att vi till exempel har en logistikförmåga som ger efterfrågad effekt eller inte. Klart är att stridens konsekvenser ska tränas i den omfattning som övningarna och vår förmåga medger, men där chefer ska ges möjlighet att kunna ta ansvar, att förstå logistikens betydelse för en framgångsrik strid. Lagerqvist har till viss del rätt i att detta måste övas mer och regelmässigt och det vore önskvärt att i större övningar få ta stridens konsekvenser fullt ut vid förbanden.

Resa med målet år 2020

Vi måste trots detta ha respekt för att det är först från 2015/2016 som vi kan säga att förbanden kommit

så långt att det 1. Varit värt att samordna träning genom större övningar i större förband, 2.

Träningsmål och träningsplaner funnits framtagna och där brigadmålsättningar tydligt framgår. Till detta ska påföras att vi inte haft förutsättningarna att ha fulltaliga förband (ej plikt, GMU) vid tidigare övningar, betänk att vi genomför en resa i brigadutvecklingen inom beslutsperioden där målet är 2020.

Därför är min förhoppning både som övningsledare vid arméns övningar och i ny befattning som Försvarslogistikchef att vi nu har kommit till en nivå där vi kan se större, längre sammanhängande övningar där vi dels övar förmågor inom respektive funktions delområden, men där vi även tränar sammanhängande funktionskedjor och stridens konsekvenser för att på bästa sätt understödja den väpnade striden. Vidare är jag övertygad om att vi kan genomföra professionella, värdefulla utvärderingar efter varje övning som ger oss möjligheten att bli bättre för varje gång och kliva upp några steg på träningstrappan.

Logistiken är under förändring för att få en ökad beredskap, tillgänglighet.

Min uppfattning är att idag finns en ökad kunskap, erfarenhet och förståelse om logistik i Försvarsmakten, detta är något vi ska tillvarata och ytterligare utveckla i vår träning av förband. Jag vill därför tacka Mattias Lagerqvist för sitt engagemang för logistiken.

Jag kommer att verka för att vi får en "Robust logistikförmåga för ökad operativ effekt".

MICHAEL NILSSON
Försvarslogistikchef

CLP
SYSTEM AB

VAPENVÅRD

FORDONSTEKNIK

KRIMINALTEKNIK

CLP System AB
Ritarslingan 5,
S-187 66 Täby

At your service!
Telefon: 08 - 732 44 05
E-mail: info@clp.se
Internet: www.clp.se

Slutreplik Stoppa certifieringsvansinnet

Jag skulle vilja börja med att poängtera det som svaranden avslutade sitt svar med i förra numret av Officerstidningen: arbetsmiljön är en viktig bit i vår verksamhet. Och som huvudskyddsombuds ersättare på P7 så håller jag med Ingela Kronlund till 110 procent att ingen skall skadas eller dödas i utbildning eller insats.

Det som jag tog upp i min insändare var ett exempel på att man inte tar tillvara på erfarenhet, kunskap och tidigare utbildningar. Detta gäller inte bara motorskolan utan även andra skolor och centrum.

Motorskolan håller bra kurser och utbildningar men om jag får citera ur Handbok Fordonstjänst 2017 så står där under kapitel 4.5, Anpassning av fordonsutbildning, följande: ”Med anpassning av utbildningen menas att man tar hänsyn till tidigare kunskaper och er-

farenheter och färdigheter... för att minska dubbelutbildning... Personen behöver således inte genomföra hela utbildningen från början, utan utbildningen anpassas utifrån personens förkunskaper”

Självklart skall det göras en analys av elevernas kunskaper och erfarenheter för att minska deras frånvaro. Vi har alla andra uppgifter på förbanden, vissa är chefer i olika nivåer eller har andra befatt-

ningar, med sådant som personal- och materielansvar, där arbetsinsats krävs över tiden vilket gör att stressen ökar när man är borta från förbandet. Detta är verklighetens arbetsmiljö, vi är få som skall göra mycket.

Meningen med validering måste vara att man kan korta ner utbildningstiden så att man kan utnyttjas mera på hemmaplan. Det betyder att ämnesområdena måste ligga

samlat annars behövs inte valideringarna om man ändå måste vara på plats under hela utbildningen.

Med 24 års erfarenhet som militär trafiklärare och lärare för motorutbildningar så kan jag inte förstå varför man inte kan genomföra förtrogenhetsutbildning på vissa nya fordon, som jag tidigare lyft i min första insändare med exemplet bandvagn 410. Det viktigaste är dock inte bandvagnsfrågan här, även om jag känner och brinner för detta fordon – det viktigaste är att skolor och centra tar tillvara på erfarenheter och kompetenser så att vi kan ha officerarna på hemmaplan där de kan göra det arbete som deras befattningar kräver.

Med den nya SäkR 2017 så hoppas jag att man med personkännedom kan ta tillvara officerares erfarenheter, kunskaper och färdigheter på ett bättre sätt.

LT MATS "MAC" JÖNSSON
Södra Skånska Regementet P7

ALMEDALEN 2017 SEMINARIUM OM NY PLIKT OCH FÖRSVARSUPPLYSNING

Att lyckats med återinförande av plikten och behålla frivilligheten som grund kommer att kräva en rejäl försvarsupplysning, till samhället i allmänhet och berörda målgrupper i synnerhet. Vi tror att några av framgångsfaktorerna är att tydliggöra olika aktörers roller, att tidiga regeringsdirektiv ges ut samt att mandat och resurser ges för regionala aktiviteter.

Tid: Tisdag kl 13.30-14.30

Plats: Södra Murgatan 51 (innanför muren ca 100 m väster Österport).

Ämne: Ny plikt och rejäl försvarsupplysning - två delar av samma mynt

Deltagare bl.a. Peter Hultqvist (S) - försvarsminister, Christina Malm - generaldirektör Totalförsvarets Rekryteringsmyndighet, Klas Eksell - Försvarsmaktens personaldirektör, Annika Nordgren Christensen - regeringens utredare av Försvarsmaktens framtida personalförsörjning, Svante Werger - kommunikationsdirektör Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Sven-Erik Österberg - Landshövding och ordförande i regionalt samverkansforum i Norrbotten, Leif Walterum - kommunalråd i Skövde kommun/representant Försvarsmaktsråd Skaraborg

Ansvarig: Regionalt samverkansforum i Norrbotten och Försvarsmaktsråd Skaraborg

Kontaktperson och moderator: Jeanette Nilsson, Bodens kommun. Tel 070-2852133.

Skydda all din mobila kommunikation.

Färist mobile är en mobiltelefon och en surfplatta som är skyddade mot angrepp och avlyssning. Du kan prata och messa krypterat, surfa säkert och använda vitlistade androidappar. Du har säker åtkomst till interna system och information, du kan lagra data krypterat och fjärradera.

Baserad på svensk säkerhetsteknologi, godkänd på nivån Restricted.

POSTTIDNING B

Avs: Officersförbundet,
Box 5338, 102 47 STOCKHOLM

LAW ENFORCEMENT & MILITARY

SAFE4U

SECURITY OF SWEDEN

DISTINGUISHED BY INNOVATION